

Aanwezig Voorzitter: Constantijn Dolmans Raadsleden: Nel Kames Ed Braam Dennis Cupedo Menno van Enk Danny van Dam Jordy Loof Wemke v.d. Weij Lichelle de Bruijn Maarten van 't Eind (ged.) Erik v.d. Veer Mohamed el Majjaoui	Vervolg aanwezige fractieassistenten: Jordy Bruin Richard de Vreede Narcis Froten Ali Kösedag Max Stuijzand
Aanwezige portefeuillehouders: Mark Wit Sandra v.d. Waart	Griffie: Jan Hoefnagel

1. Opening

De voorzitter: Dan open ik hierbij de Forum vergadering van de Forum Stad op 8 mei. Wij beginnen met het algemeen spreekrecht voor de inwoners. We hebben vier sprekers vanavond. Aan de sprekers, u heeft vijf minuten om uw boodschap aan ons kwijt te geraken.

2. Algemeen insprekrecht

De voorzitter: En ik wil allereerst de heer Bartels vragen over agendapunt 13, tramlijn 1 en Vlietlijn.

De heer Bartels: Ja, ik heb geluid. Dank u wel, voorzitter. Geachte leden van de commissie, leden van het college en andere aanwezigen, over lijn 1 zullen vanavond drie sprekers het woord voeren. Allereerste plaats zal ik ingaan op de nut en noodzaak van de lijn 1 omlegging. De heer De Bruin zal u informeren over de complicaties die aan het daglicht zijn gekomen bij de Geestbrugweg en de heer Otte zal ingaan op de kosten. Voorzitter, het is u bekend wat de raad in 2023 heeft besloten over de inpassing van de lijn 1 op de Geestbrugweg. Kort gezegd was dat ja mits of nee tenzij. Het inpassen van lijn 1 op de Geestbrugweg is inmiddels al in een verder gevorderd stadium wat betreft de ontwerpen en daar zijn de nodige complicaties aan het daglicht getreden. Dat gaat zelfs zodanig dat je je in gemoede kunt gaan afvragen, is het eigenlijk wel noodzakelijk om die lijn 1, of welke lijn ook, over de Geestbrugweg en de Prinses Mariannelaan te leiden. Nog niet zo lang geleden, een paar dagen geleden, heb ik van De Vliet en organisatie een reactie gekregen op het voorstel wat wij gedaan hebben over lijn 15 en daar werd mij gemeld dat uit een eerdere vervoerwaardestudie is gebleken dat er nogal veel mensen van lijn 1 gebruik gaan maken, van '...' en Rijswijk richting de Binckhorst. Voorzitter, dat klopt. Dat staat in dat vervoer waarde onderzoek, maar echter die mensen, die zijn op doorreis. Het merendeel van de mensen die in die tram zitten, die stappen

in de Binckhorst niet uit, maar die gaan verder de regio in, Den Haag in. Dus het klopt wel, maar het klopt eigenlijk niet voor het doel waar eigenlijk dat hele verhaal voor bedoeld is. Omdat de mensen nu eigenlijk via een andere route met lijn 1 moeten rijden, maken ze een omweg en komen ze eigenlijk niet bij de bestemmingen uit waar ze vroeger met lijn 1 wel terechtkwamen. Dat is eigenlijk jammer. Bovendien leidt dat tot een behoorlijk vervoerwaardeverlies. Voorzitter, je kunt je afvragen of lijn 1, de omlegging van 1, per se noodzakelijk is voor de ov-ontsluiting van de winkels. Dat is het eigenlijk niet, want je moet je voorstellen voor de Binckhorst worden twee tramlijnen aangelegd en op het langste stuk, dat is van de Maanweg tot Centraal Station, daar rijden twee trams overheen, waaronder dan de omgelegde lijn 1. Als je lijn 1 eraf wil halen, niet zou aanleggen, dan rijdt er nog steeds een tram en dan is nog steeds de Binckhorst prima ontsloten per openbaar vervoer. Bij een voorbereidingsproces is het niet ongebruikelijk om lopende het proces eens af en toe te kijken, zijn we nog op de goede weg? Komen we nog valkuilen tegen? Moeten we niet eens wat bijstellen in het programma? Moeten we dingen loslaten? Krijgen we niet te veel kosten? Ik denk, voorzitter, dat bij de Vlietlijn zo'n stap ook gemaakt zou moeten worden in de organisatie. Want als je het te laat doet, dan maak je intussen veel te veel kosten, levert vertraging op, zijn allemaal adviseurs aan het werk op één spoor, kan een dood spoor zijn, en bij een normale projectorganisatie is dat niet echt handig. Dus ik zal aanbevelen om dat bij de Vlietlijn organisatie ook te gaan doen. De groep bewoners die betrokken is bij het project, die wordt steeds groter. We hebben al heel veel mensen die meedoen. We hebben de Buren van de Binckhorst, die lijst van Voorburg eigenlijk geïnitieerd is, maar langzamerhand ook in Rijswijk actief is, en we hebben eigenlijk de stelling op ons genomen dat we niet alleen maar negatief willen zijn, we willen constructief meedenken naar oplossingen, ook in het kader van ontsluiting van openbaar wat de winkels nodig heeft, om daar oplossing voor te bedenken. En zo zijn wij op lijn 15 als alternatief gekomen. Daar kun je van alles vinden, maar dat is een voorstel om het proces van heroverweging op gang te brengen. Wij zouden willen adviseren om de raad op te roepen om aan het college de opdracht mee te geven, of een verzoek te doen om dat vriendelijk te zeggen, om in de '...' aan de orde te stellen om dat hele verhaal tussentijds dicht te houden en misschien nog eens naar alternatieven te kijken. Dat zou vreselijk helpen, want anders gaan we gewoon verder op een spoor waar we op bezig zijn en dat loopt gewoon verder en uiteindelijk moeten we op het eind van de rit, omstreeks 2025 of zo, 2030, zeggen van het had toch niet gemoeten. Afgelopen dinsdag, voorzitter, ter afsluiting wat mij betreft, is in de Delftse raadscommissie ook dit onderwerp besproken en daar was algemene opvatting van de raadscommissie dat het college dat punt ook in de MRDH verband aan de orde zou moeten stellen om de zaak nog eens een keertje te herijken en tegen het licht te houden. En dat gaan ze daar doen. Ik dank u.

De voorzitter: Dank u wel. Blijft u heel even zitten om te kijken of er vragen voor u zijn vanuit de leden van het Forum. De heer Loof.

De heer Loof: Dank voorzitter. Mijnheer Bartels, heeft u dit ook ter sprake gebracht bij de gemeente Den Haag, of eventueel daar ingesproken of nog de ambitie om dat te doen?

De heer Bartels: Voorzitter, mijnheer Loof, wij nemen alle gelegenheden te baat als iets zich voordoet. We hebben wel een brief geschreven aan de raad van Den Haag en ook aan het college van B&W, eigenlijk nog heel veel instanties, allemaal keurig per post met de postzegel erop, daar gaat het niet om, maar we hebben nog geen aanleiding gezien om in de raad, als er een agendapunt is, om dat te doen. Als het daar geagendeerd zou worden en de raad hebben het daarover, vorige keer hebben ze dat ook gedaan, stond geagendeerd en heb ik het hier eigenlijk teruggehaald. Althans, als het zich in Den Haag zou voordoen, dan doe ik hetzelfde.

De voorzitter: Dank u wel. Dan wil ik de volgende inspreker vragen, de heer De Bruin, over hetzelfde onderwerp, lijn 1 en de Vlietlijn.

De heer De Bruin: Goedenavond. Geachte raadsleden, college en andere aanwezigen, mijn naam is Marie de Bruin, ik ben een bewoner van Den Haag weg, dus dicht bij lijn 1. Wij wonen erlangs en we kennen de situatie van de Haagweg en Geestbrugweg al jaren en ook de problematiek die daarbij hoort. De verkeersdruk is enorm en de Geestbrugweg lijkt langzamerhand net zo'n racebaan te worden als de Haagweg jaren geleden was. De Geestbrugweg is op dit moment niet veilig voor voetgangers, fietsers en ook zoals de voorlopige tekeningen eruitziet, zal dat ook in de toekomst niet zo worden, ondanks ik in de werkgroep zit als participant in het project. De gemeente Den Haag heeft Brinckhorst van industriegebied naar woon-werk omgetoverd, alleen vergeten dat er ook burens waren. Hiervoor wil de gemeente Den Haag een hoogfrequent tram laten rijden, dat betekent elke vijf minuten een zware tram over hele smalle stukken. De Prinses Mariannelaan in Voorburg en de Geestbrugweg in Rijswijk zijn gewoon heel smal. Ik heb al meerdere malen, ook in Den Haag trouwens, gezegd dit is te smal. Dan krijg je een beetje hetzelfde effect als in de Goudenregenstraat, waar mensen ook al jaren klagen over de tram, die nu van 2 meter 35 naar 2 meter 65 gaat, waardoor het behoorlijk krappert. Volgens de tekeningen zouden 7 meter breedte voor de tram gereserveerd moeten worden, maar dat past niet dus heeft men gekozen om ook vrije fietsmaanden toch nog een beetje voetgangerspad over te houden. Die wordt trouwens ook versmalt. Er worden parkeerplekken straks opgeofferd en wordt de breedte voor de tram 6 meter 80. Om alles toch nog veilig te houden, zal de snelheid teruggebracht moeten worden van 50 kilometer naar 30 kilometer per uur. Dat betekent dat van een hoogwaardige tramlijn ook geen sprake meer is. Dat is een van de punten waarom het een zeer slecht plan is om een tram door de Geestbrugweg en de Prinses Mariannelaan te laten rijden. Ik heb hier opgeschreven dat wij, toen wij die tekening zagen, behoorlijk geschrokken waren van hoe smal het allemaal werd, maar dat mag wel duidelijk zijn na mijn betoog. En zoals Andries net ook al zei, er moet gewoon naar een alternatief gezocht worden. En ik merk in de verslagen ook van de werkgroep dat daar niet naar geluisterd wordt, ondanks wij dat al vaker hebben aangekaart. Maar goed, bij deze. U snapt dat lijn 1 op dit moment langs belangrijke punten rijdt, het centrum van Den Haag, het centrum van Delft, station Delft, station Hollands Spoor, de Haagse Hogeschool. Dat zal straks met het idee wat Den Haag heeft geopperd in de MRDH verdwijnen. Dan heb je natuurlijk wel heel leuk Centraal Station, maar dat kan je ook met een buslijn afhandelen, die hoogfrequent en vrije busbanen. Ik ken buschauffeurs die klagen steen en been omdat er geen vrije busbaan is door de Binckhorst. Dus voor de tram moet eerst ook allerlei aanpassingen gedaan worden, het lijkt me handig als we daar eerst aan werken. Maar goed, dat even ter zake. Dat was het eigenlijk. Ik laat het hierbij.

De voorzitter: Dank u wel. Zijn er vragen vanuit het Forum? Nee, dat is niet het geval. Dan dank u wel voor het inspreken. Dan gaan wij door naar de heer Otte, eveneens over tramlijn 1 en de Vlietlijn.

De heer Otte: Geachte voorzitter, raadsleden, collegeleden, overige aanwezigen, beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald is een wijsheid die ons eraan herinnert dat beslissingen heroverwegen geen teken van zwakte is, maar een teken van kracht. Mijn naam is Arne Otte, ik werk als programmadirecteur en Gateway Reviewer bij de rijksoverheid en daar leid ik grote projecten, wellicht die van anderen ook, vertrouwelijk door en als inwoner van Voorburg ben ik betrokken geraakt bij de plannen voor de Vlietlijn. En dan denkt u misschien, wat hebben wij daar dan mee te maken? Nou best veel denk ik, want de Vlietlijn is een financieel risico. En u, inwoners, krijgen daarvoor achteruitgang in onder meer bereikbaarheid, leefbaarheid en veiligheid terug. Ten eerste, de aftakking van de Vlietlijn door Rijswijk is de beoogde nieuwe route voor lijn 1. Voor inwoners van Rijswijk betekent het omleggen van de lijn via de Binckhorst een flinke verslechtering van de eerdergenoemde punten en voor reizigers betekent het vertraging, veel omrijden en het feit dat de tram meerrijdt met het overige verkeer. Ten tweede, uit de vervoerswaardestudie blijkt dat lijn 1 omleggen leidt tot minder reizigers en als mede-opdrachtgever voor de Vlietlijn organiseert u daarmee een exploitatietekort op lijn 1, met negatieve gevolgen voor het ov-budget in de hele regio. Dat budget staat al zwaar onder druk, want het kabinet voert vanaf volgend jaar een bezuiniging van 59 miljoen structureel op de MRDH door en uit de lobbybrief van de MRDH, waarmee

ze probeert die bezuiniging te voorkomen, blijkt dat de businesscase voor de exploitatie van nieuwe lijnen, zoals de Vlietlijn, ook nog jaren negatief zal zijn. De lobby heeft weinig opgeleverd, de bezuiniging is al ingeboekt en er komt dus minder geld binnen. Maar zijn de risico's op de uitgavenkant dan wel in control? Ik neem u mee. De Vlietlijn bestaat uit twee verschillende takken die samen ongeveer 5 kilometer lang zijn. Het project is nu begroot op 572 miljoen, 110 miljoen per kilometer. Daarbovenop komt 165 miljoen voor het no-regret pakket, in totaal bijna driekwart miljard, waarvan het grootste deel dus mogelijk wel regret, want er zijn zorgen of het daarbij blijft. De fietstunnel bij de Trekvljetbrug, die begroot was op 9 miljoen, bleek na aanbesteding al meer dan het dubbele en de uitvoering is nog niet eens gestart. Is er bij de Vlietlijn realistisch geraamd? We weten het niet, want de stukken zijn niet openbaar. Wat we wel weten, is dat bij grote projecten regelmatig, bewust of onbewust, veel te optimistisch wordt geraamd. Daar is veel wetenschappelijk onderzoek naar gedaan en dat is een van de oorzaken waardoor grote projecten financieel ontsporen. Dat die 750 miljoen niet genoeg is door de complexe passage, zoals de sporendriehoek en uitkoop van ondernemers die op het tracé liggen, is een publiek geheim. Ook op andere stukken blijken de mogelijkheden voor goede en betaalbare inpassing van het voorkeursracé tegen te vallen. Er is dus al bij het Rijk gelobbyd voor extra geld, maar dat was nog geen succes. In een MIRT zijn al veel projecten door geldgebrek gepauzeerd en gelet op het spelregelkader is er weinig ruimte voor budgetverhogingen bij tegenvallers. Gelijktijdig is dus een forse bezuiniging op het structurele budget voor vve's in de regio ingeboekt. De conclusie is duidelijk, er moet beter op de kosten gelet gaan worden en dat kan ook. Het grote geld zit altijd in de uitvoering en die fase ligt bij de Vlietlijn nog voor ons. De lange doorlooptijd van de gebiedsontwikkeling CID Binckhorst, meer dan 20 jaar, maakt een adaptieve aanpak noodzakelijk. Daarbij worden mobiliteitsmaatregelen gefaseerd uitgevoerd. Dat is zo afgesproken in het MIRT. Pauzeren, evalueren, herplannen, het is allemaal relatief goedkoop en waar nodig aanpassen van de ingeslagen weg is een kenmerk van grote projecten die wel hun doel bereiken. Mijn oproep aan u is tweeledig. Uit, net als uw unanieme collega's in Delft, uw bezwaren tegen de omlegging van de huidige route van lijn 1 en breng de mogelijkheid van alternatieve oplossingen in scoop van het project. Dank u wel voor uw aandacht.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Otte. Heeft er iemand vragen voor de heer Otte? Nee, dat is niet het geval. Bedankt voor het inspreken en dan gaan wij door naar de laatste inspreker. Dat is mevrouw Mechielsen over Jaagpad.

Mevrouw Mechielsen: Geachte collega, raad en aanwezigen, graag zou ik uw speciale aandacht willen vragen voor wat velen zien als het visitekaartje van Rijswijk, het Jaagpad langs de Vliet. Het is de eerste indruk van Rijswijk die de vele toeristen en forensen komend vanuit Delft ervaren, de lange, rechte, groenblauwe lijn van de historische trekvaart. Het is de openheid die recreanten tegemoetkomt wanneer ze vanuit het Elsenburgerbos het Jaagpad oprijden. Het is net dat stukje verfrissend ongereptheid dat fietsers, komend uit de verstedelijking van Den Haag en Rijswijk, meekrijgen voordat ze Delft binnenrijden. In deze mooie lente staat de oever van de Vliet weer vol met bloemen. Het alom aanwezige fluitenkruid zorgt voor een witwaas die de unieke zichtlijn van de Vliet accentueert. Op de kant broeden watervogels, er zwemmen zwanen en futen met op hun rug meeliftende jonge eenden en aalscholvers. Bij het slagen land houdt menig een stil bij de paarden en de prachtige galloway runderen. De lepelaar lepelt, de rijger staat de vissen, de scholekster vliegt op met zijn schelle geluid. Zo nu en dan landt de majestueuze ooievaar, die hier in de oprukkende verstedelijking nog net een klein stukje foerageergebied vindt. De roofvogel cirkelt en in de verte hoor je de koekoek. Ook hoor je het gemekker van de lammetjes. Wat is het hier prachtig als de zon schijnt en het regent, een volledige regenboog aan de horizon. Wat is het fantastisch als bij ochtendzon de nevel langzaam optrekt van het veld of juist in de avond, als de zon donkerrood ondergaat boven de bomen, niet gestoord door hoogbouw. Mensen stappen af, blijven ademloos kijken en nemen foto's van de zon, de mooie bloemen, de bloesembomen of juist de herfstkleuren. De nacht kan hier nog pikdonker zijn door de niet verlichte rand van de TNO en het Elsenburgerbos. Hier is de Uilentoren en vliegen de vleermuizen. De vele wandelaars, joggers, fietsers,

roeiërs, allen ervaren dit stukje Rijswijk als het visitekaartje van onze stad. Waarom wil ik jullie dit allemaal vertellen? In de eerste plaats omdat ik trots ben om hier te mogen wonen en omdat ik dit moois kan delen met de vele mensen die er, net als ik, met volle teugen van mogen genieten. Maar in de tweede plaats zou ik ook u nadrukkelijk willen vragen om dit Rijswijk te koesteren. De vele waarden die ik genoemd heb zijn enorm belangrijk, maar ook enorm kwetsbaar. Je ziet ze snel over het hoofd, maar als je ze kwijt bent, is de schade onomkeerbaar. Ik maak me namelijk ernstig zorgen. Waarom? Vorige week sprak iemand mij aan. Ze was foto's aan het maken van de prachtige Vlietoever. Het fluitenkruid is voor Nederland als de kersenbloemen voor Japan, maar de dag erop was alles weggemaaid. Eén dorpsbewoners gemarkeerd meerkoeten nest was gelukkig gebleven, maar watervogels kunnen nu niet meer nestelen. Vlinders en insecten, ze worden al enorm bedreigd. Nu hebben ze helemaal geen kans meer. Is er een reden voor dit kapotmakend maaibeleid? Er is een buurtinitiatief om van het legeropslagterrein een heemtuin te maken met heel weinig kosten en eigen inbreng. De gemeente reageert afhoudend, als ze al reageert. Er is geen animo en geen geld. Zonder de noodzakelijke ecologische verbindingen zal het slagen landschap zijn inheemse plant- en diersoorten verliezen en daarmee zijn unieke karakter. Bent u zich dat bewust? De lange Vlietlijn, hoe makkelijk wordt er weer een brug geprojecteerd die de lijn doorkruist? Een zachte waarde? Nee, want zo relevant en weg is weg. Zou u hier ook aan willen denken bij uw besluiten? De donkerte bij de nacht, zou u deze waarde nadrukkelijk willen meewegen wanneer een project weer tot extra lichtvervuiling zal leiden? Hetzelfde geldt voor hoogbouw. Eén verdieping extra kan de horizon voor duizenden mensen vervuilen. Ik kan doorgaan, maar wat ik u wil vragen is om deze zaken op hun waarde te schatten. Ze zijn van onschatbare waarde voor iedereen, bewoners en bezoekers. Wilt u ze in al uw handelen en beslissingen meenemen, ze niet vergeten, laat staan negeren of waardeloos betitelen? Laten we dit Rijswijk voor de toekomst bewaren in realiteit en niet als Rijswijk in oude ansichtkaarten. Gooi Rijswijk's visitekaartje niet weg. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel voor uw inbreng. Zijn er vragen vanuit het Forum? De heer Van Enk.

De heer Van Enk: Ja, een vraag, want ik was een beetje verrast door het slot van uw betoog. Het was een heel mooi betoog over de Vliet en wij hebben onlangs nog ons gebogen, als raadsleden, over de plannen die er zijn voor de locatie waar het Sijthoff gebouw staat. En die komen in een nieuwe vorm, dat is geen geheim, dat is ook met omwonden, belanghebbenden besproken, komen die vrij dicht bij het Jaagpad. Dus u vraagt aandacht voor het maaibeleid, begrijp ik.

Mevrouw Mechielsen: Onder andere. De hoogbouw.

De heer Van Enk: En u heeft het ook over het plannen van een nieuwe brug, dat begreep ik niet.

Mevrouw Mechielsen: Er was een keer sprake of er inderdaad later. Haar eerste puntje ook nog een tussenbrug zou komen als verbinding naar-

De heer Van Enk: Daar is de laatste tijd niet meer over gesproken.

Mevrouw Mechielsen: Nee, maar dat is wel besproken en ik weet niet wat de stand van zaken is.

De voorzitter: De heer Van Enk, wat is uw vraag?

De heer Van Enk: Bent u ook op de hoogte van hoogbouw in het Havenkwartier.

Mevrouw Mechielsen: Ja.

De heer Van Enk: Oké. Ik zou het vervelend vinden als u daar achteraf achter kwam, nadat u hebt ingesproken.

Mevrouw Mechielsen: Nee, daar ben ik van op de hoogte.

De heer Van Enk: Prima, dank u wel..

De voorzitter: Dank u wel. Verder nog vragen vanuit het Forum? Is niet het geval. Dank u wel voor uw inbreng.

Mevrouw Mechielsen: Dank u wel.

3. Lijst van ingekomen stukken: vaststelling wijze van afdoening

De voorzitter: Dan gaan wij door naar agendapunt 3, lijst van ingekomen stukken. Er zijn geen schriftelijke verzoeken binnengekomen voor agendering. Kunnen we daarmee de lijst vaststellen? Dat is dan het geval.

4. Vaststelling agenda

De voorzitter: Dan gaan we naar de vaststelling van de agenda. Ik wou de agenda vaststellen in de volgorde zoals die nu staat, maar mocht het later worden, dan kom ik met het voorstel om agendapunt 13, waarvoor de sprekers aanwezig zijn, wat naar voren toe te halen. Maar we gaan gewoon proberen om even de agenda in volgorde af te handelen. Is dat goed wat u betreft? Dan is hierbij de agenda ook vastgesteld.

5. Mededelingen college

De voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt vijf, mededelingen college. Kijk ik even. Wethouder mevrouw Van de Waart.

Mevrouw Van de Waart: Dank u voorzitter. Een mededeling van hele andere orde, een update over de verkoop van Hofrust. Voor de planning, er staat nu dat de start van de verkoop is op 12 mei en dat wil ik graag even aan u vertellen, want dat wordt namelijk overal online bekendgemaakt, dus dat u dat niet verrast. Er wordt in ieder geval bekendheid aan gegeven via kanalen zoals Biedboek, Funda in Business, LinkedIn, dergelijke kanalen, natuurlijk ook op de gemeentelijke websites, en daarin staat dus dat de voorgenomen verkoop is gestart. Er waren al eerder potentiële geïnteresseerden, die krijgen natuurlijk persoonlijk een berichtje, en als je eenmaal interesse toont, dan krijg je toegang tot een dataroom zodat je alle informatie kan vinden. Dus dat is niet allemaal helemaal online, maar dan kun je daar terecht. En eventueel mensen die natuurlijk toegang willen zeg maar hebben we rondmakers en die verlenen dan de toegang. Het wordt verkocht aan de hoogste bidder, dat is wel al eerder verteld, maar nogmaals ter informatie, en als het allemaal goed gaat is de levering volgens planning in november. Dat wou ik u even vertellen, want dan ziet u dat ongetwijfeld om online.

De voorzitter: Dank u wel.

Mevrouw Van de Waart: Een vraag.

De voorzitter: Mevrouw Kames.

Mevrouw Kames: Ik heb daar toch een vraag over. U zegt net het wordt verkocht aan de hoogste bidder, maar ik kan me herinneren dat het ook heel belangrijk was voor ons wat er precies ging gebeuren.

Mevrouw Van de Waart: Ja. In die datarooms zijn de randvoorwaarden te vinden waar je het antwoord kunt gebruiken en dat is vastgesteld. Dus dat is heel terecht dat u dat zegt, maar dat zit in de voorwaarden. Dus eigenlijk kunnen de kopers het voor het hoogste bod kopen om die doelstellingen te bereiken.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Wit? Nee. Dan sluiten we hiermee agendapunt 5 ook af.

6. Terugkoppeling Gemeenschappelijke regelingen

De voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt 6, terugkoppeling Gemeenschappelijke regelingen. Zijn er vanuit de leden van het Forum terugkoppelingen van Gemeenschappelijke regelingen? Dat is niet het geval.

7. Overzicht toezeggingen en moties

De voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt 7, overzicht toezeggingen en moties en van de griffie het bericht gekregen dat aan de fracties gevraagd is om een terugkoppeling te geven over dat overzicht. Dat hebben nog niet alle fracties gedaan, dus dat komt op een volgende Forumvergadering terug, maar met het nadrukkelijk verzoek aan de verschillende fracties om die terugkoppeling zo snel mogelijk ook aan de griffie te geven.

8. Vaststellen Forumverslag 8 april 2025

De voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt 8, dat is de vaststelling van het Forumverslag van 8 april 2025. Zijn daar op- of aanmerkingen over? Nee, dat is niet het geval. Dan is hierbij het verslag van 8 april vastgesteld.

9. Raadsvoorstel Herstelbesluit bestemmingsplan Godfried Bomansstraat (RV-25-024)

De voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt 9, dat is het raadsvoorstel Herstelbesluit bestemmingsplan Godfried Bomansstraat. Zijn er leden van het Forum die daarover een inbreng willen geven? Ja, dan ga ik dan toch even gewoon het rondje af en dan begin ik bij de heer El Majjaoui.

De heer El Majjaoui: Dank voorzitter voor het woord. Dit raadsvoorstel beoogt een aantal misstanden, dan wel weeffouten te herstellen, met name met betrekking tot verwachte parkeerdruk rondom de geplande nieuwbouw aan de Godfried Bomansstraat. Het is goed dat enkele zaken in het bestemmingsplan worden verduidelijkt waar nodig en verbeterd. Toch heeft onze fractie een aantal vragen via u, voorzitter. Zijn er meer details bekend over de specifieke gebreken die de Raad van State heeft geconstateerd in het oorspronkelijke bestemmingsplan? Kunt u toelichten hoe de verwachte parkeerbehoefte van de nog te bouwen woningen zich verhoudt tot de huidige parkeerdruk in de directe omgeving of de omliggende straten? Worden er extra parkeerplaatsen aangelegd ten behoeve van de nog te bouwen woningen? Zo ja, hoeveel zijn er nodig om de verwachte toename in parkeerbehoefte adequaat op te vangen? In het raadsvoorstel staat dat er geen financiële consequenties zijn, maar is er rekening gehouden met mogelijke

indirecte of verborgen kosten die samenhangen met de toename van de werk parkeerdruk? Denk hierbij bijvoorbeeld aan kosten voor verbetering van de herinrichting of de parkeerinfrastructuur in de buurt. Zo ja, waarom zijn deze kosten dan niet meegenomen in dit herstelbesluit? Is het plan opgesteld voor periodieke herevaluatie van de parkeerdruk, met name na de oplevering van de woningen? En hoe worden de ontwikkelingen van de parkeerdruk op de lange termijn gemonitord? Wat is het proces om belanghebbenden, met name de betrokken bewoners en de indieners van het beroep, te informeren over de vaststelling van het herstelbeleid? Zijn er dan juridische of financiële consequenties als er vertragingen optreden in het besluitvormingsproces? Tot slot, voorzitter, hoe groot acht u de kans dat ondanks dit herstelbesluit er opnieuw beroep wordt aangetekend, hetzij door huidige bewoners, hetzij door nieuwe belanghebbenden? Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Partij van de Arbeid? Nee. De heer Van der Veer.

De heer Van der Veer: Dank u wel, voorzitter. Het gaat om een herstel besluit. Er zijn wat zaken geconstateerd en die zijn gecorrigeerd en wij kunnen met dit voorstel akkoord gaan.

De voorzitter: Dank u wel. GroenLinks?

De heer Kosedag: Dank voorzitter. GroenLinks wil benadrukken dat we bouwen voor mensen en met altijd oog voor de omgeving. Het college heeft aangegeven dat er groen wordt toegevoegd, dat was ook een toezegging van de voorganger van de wethouder. Dan heb ik het met name rondom het gebouw en dat het project ook natuurinclusief wordt uitgevoerd. Wij willen toezien op de uitvoering daarvan en om even door te gaan op het stukje groen, ik wil niet exact dezelfde vraag stellen die mijn collega Van Maarseveen ook al had gesteld twee jaar terug, maar het hangt er wel mee samen. Namelijk, ik las, als ik me niet vergis, dat er in het voorstel staat dat er zes extra parkeerplekken zullen worden gerealiseerd. Ik heb daar een aantal vragen over. Vraag één is waar precies worden die zes parkeerplekken aangelegd en wat is de afweging geweest om deze extra parkeerplekken aan te leggen, als volgens het parkeeronderzoek deze, mijns inziens, niet nodig zijn. Tot slot, overweegt het college bijvoorbeeld ook om meer in te zetten op deelmobiliteit als alternatief op deze parkeerplaatsen? Misschien even wat slotwoorden. Dit project heeft denk ik ook wel aangetoond, ook de procedure hiernaartoe, hoe complex stedelijke groei en ontwikkeling is, en het is en blijft een kwestie van moeilijke keuzes maken, en dat we natuurlijk als gemeente ook blijven leren, zoals we ook hebben gezien met de uitspraak van de Raad van State. Dat is wat ons betreft ook wel de essentie van de gezonde groei waar we als gemeente op inzetten in Rijswijk. Dank voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. D66? Nee. Wij. Rijswijk? De heer Van Dam.

De heer Van Dam: Voorzitter, laten we vooropstellen dat Wij. Rijswijk dit in beginsel een niet zo'n goed plan vond, om een flat met 34 woningen op het grasveldje van de Godfried Bomans te plaatsen, naast de Godfried Bomansstraat, en daarom hebben we twee jaar geleden ook tegen dit plan gestemd. We hebben toen ook gewaarschuwd in die vergadering dat het plan in principe simpelweg niet past in die omgeving en ik ben nog steeds van mening dat we eigenlijk dit plan in de prullenbak kunnen deponeren. Maar goed, we hebben destijds wel voor dit plan gestemd, dus er was een meerderheid in juli 2023 en nou blijkt vandaag, of nou eigenlijk in februari, dat de Raad van State ook vindt dat dit plan toch wat tekortschiet en dat heeft te maken met de parkeerdruk. We hebben niet goed kunnen onderbouwen hoe wij omgaan met die parkeerdruk en de Raad van State kan zich toch tot op zekere hoogte er wel in vinden, in het bezwaar wat gemaakt is door buurtbewoners. Die stellen dat de parkeerdruk te hoog is en dat de gemeente de parkeernormering onvoldoende heeft onderbouwd. En om dit te herstellen heeft er een nieuw parkeeronderzoek daar plaatsgevonden en daarvoor is dus een telling gedaan in die wijk. Toen dacht ik wat blijkt er hier nou uit? Er is geen parkeerdruk meer. Dat was de uitslag van onze parkeertelling. En toen dacht ik top, dat kan twee dingen betekenen. Of we hebben meer parkeerplekken gerealiseerd, of we

hebben het woningaantal naar beneden gesteld, want in beide gevallen zou je iets doen aan de parkeerdruk. Maar toen ik dit las, was dat in beide gevallen niet zo. Het gebied is eigenlijk onveranderd gebleven en dat betekent dat er één ding wel is veranderd en dat is de manier waarop wij dat onderzoek hebben uitgevoerd. We hebben namelijk anders gerekend en dat, voorzitter, vind ik toch nogal vreemd. Want in plaats van iets te doen aan een te hoge parkeerdruk, gaan we de parkeerdruk op een andere manier rekenachtig proberen om te rekenen en dat levert veel vragen op vanuit onze kant, want zo'n verschil kunnen we niet hebben zonder dat er iets in de wijk verandert of dat we echt daadwerkelijk iets in de berekeningen doen. Dus vandaar dat ik een aantal vragen heb over het onderzoek dat is uitgevoerd. Ten eerste, onze eerste vraag, die gaat over het onderzoeksgebied, want wat ons opvalt is dat het gebied van de parkeertellingen die zijn gehouden anders is dan de vorige meting. Het gebied is namelijk uitgebreid. Dus mijn eerste vraag aan de wethouder zou zijn, waarom hebben we gekozen om een ander gebied te meten dan dat we in het eerste onderzoek hebben gedaan, wat twee jaar geleden is gebruikt? Voor de context, we zien dat het verlengde van de Van Mooklaan nu in dit geval is meegenomen en een deel van de Martin Campsloot is meegenomen, dat aan de andere kant van de Van Mooklaan ligt en dus eigenlijk buiten de wijk ligt. Onze tweede vraag, die gaat over het aantal parkeerplekken. In het nieuwe onderzoek staat dat bij de Albert Schweitzerlaan, ter hoogte van de Planetenflats, 40 parkeerplekken beschikbaar zijn, terwijl bij het vorige onderzoek dit er nog maar 21 waren. Dat betekent dat er 19 plekken ineens uit de lucht komen vallen. Althans, dat denk ik niet, maar ik wil wel weten waar die 19 parkeerplekken dan ineens vandaan zouden komen. De volgende drie vragen, die gaan over de maximale parkeerdruk die wij hanteren. Want in onderdeel 14.5 van de uitspraak van de Raad van State, daar wordt benoemd dat het deskundigheidsbericht van het Stichting Advisering Bestuursrechtspraak voor Milieu en Ruimtelijke Ordening, dat heet STAB, daar moest ik ook even naar googlen, maar dat is een organisatie die vaak bij de Raad van State erbij wordt gehaald als het gaat om dit soort parkeermetingen en ook leidend wordt gezien, en die zegt dat een maximale parkeerdruk van 85 procent de norm is en nu houden wij ons aan een maximale parkeerdruk van 90 procent. En ik vroeg me af, hoezo houden wij die 90 procent dan aan? Een vervolgvraag is dan welke van die twee normen nu leidend zal zijn als de Raad van State zich hierover nog een keer gaat buigen. Want als ik het goed heb begrepen, wordt het STAB gebruikt als leidende partij in dit soort dingen en dan zou onze derde vraag hierin zijn, zien wij dan een risico op het moment dat wij die 90 procent blijven aanhouden, in plaats van die 85 procent? Dan heb ik ook nog een vraag over het meetmoment. Met het huidige onderzoek hebben we de nieuwe metingen uitgevoerd. Dat gebeurde op drie vrijdagen, drie zaterdagmiddagen, drie dinsdagen. De hoogste parkeerdruk die gemeten is, is op zaterdagavond met een parkeerdruk van 77 procent, terwijl nog bij het vorige onderzoek in 2023 een piek van 89,9 werd gemeten op een donderdagavond. En het lijkt mij dat als wij een nieuw parkeeronderzoek uitvoeren in zo'n gebied, dat we eenzelfde soort meting willen doen om die twee cijfers te kunnen vergelijken, maar nu meten we op een hele andere dag. Want we meten niet meer op die drukste piek van donderdagavond, maar we meten op de zaterdagmiddagen, de vrijdagmiddagen en de dinsdagen. Dus ik vroeg me af, waarom hebben we die donderdagavond eigenlijk in deze nieuwe meting buiten beschouwing gelaten? Dan heb ik nog een vraag over de parkeernormering die wordt gehanteerd. We zien in het onderzoek dat er gebruik wordt gemaakt van nieuwe parkeernormen. Op pagina 18 van bijlage D valt te lezen dat we de toegestane parkeerdruk baseren op de gegevens van Crowe. In het onderzoek van 2023 gebruiken we hier blijkbaar cijfers uit een publicatie van 381 en nu in het nieuwe onderzoek gebruiken we een nieuwe publicatie met nieuwe cijfers, en ik was benieuwd wat die nieuwe cijfers dan deden en of wij dan meer of minder parkeerplekken nodig achten. En onze laatste vraag, die gaat over de barrièrewerking. In het onderzoek wordt gesteld dat de mensen, de bezoekers van stichting Amal hun auto niet parkeren richting de Albert Schweitzerlaan, omdat er namelijk een barrière zou zijn bij de basisschool die ertussen zou zitten en het veldje. Echter zien we nu al dat heel veel van die mensen juist wel op de Albert Schweitzerlaan komen, dus ik vroeg me af hoe dat in elkaar steekt en wat het effect daarvan is op onze parkeermetingen. Ik weet dat het een hele mond vol is, maar ik hoop toch antwoorden te krijgen, omdat ik krijg het gevoel dat er veelal wordt gewisseld met cijfers in plaats van daadwerkelijk te kijken naar de parkeerdruk. Dus vandaar al die vragen die best op detail ingaan.

De voorzitter: Dank u wel. Nog andere leden van het Forum die behoefte hebben? De heer Cupedo.

De heer Cupedo: Dank u wel. Heel kort, we hebben ook een vraagje over de bijlage en dan met name bijlage D en bijlage E. Bijlage D, bladzijde 22, wordt er over een tabel ziekenhuis gesproken. Volgens mij is daar in die omgeving geen ziekenhuis. Bladzijde 25 wordt verwezen naar drie meest nabijgelegen straten, echter in het rapport staan verschillende sectienummers en dat zijn er meer dan drie. Bijlage E, sectienummer van de Martin Campsstraat, die wordt volgens ons verwisseld met het sectienummer van de Albert Schweitzerlaan. Dus kortom, zijn de juiste data wel meegenomen met de juiste sectienummers? Tot zover. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Kames.

Mevrouw Kames: Dank u wel, voorzitter. Als laatste zijn er dus al heel wat vragen gesteld, maar ik had eigenlijk aan de wethouder willen vragen, kunt u me dan uitleggen wat nou precies het verschil is tussen dit nieuwe raadsbesluit en wat er was? Een kort en stevige vraag.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we naar de wethouder mevrouw Van de Waart, die nog even de laatste vraag aan het opschrijven is. Komt helemaal goed.

Mevrouw Van de Waart: Dank u wel, voorzitter. Het waren heel veel vragen, dus ik moest echt mijn best doen om het bij te houden met schrijven. Ik ga toch beginnen met die laatste vraag. Dat was denk ik een terechte, goede vraag. Wat we altijd doen bij herstelbesluiten is, dat weet u inmiddels, eigenlijk de meeste bijlagen weer meesturen zodat het in één keer goed komt. Wat ligt er namelijk voor? Het is niet zozeer dat er nu in de juridische procedure is gezegd dat het allemaal helemaal fout is, want dat zou je bijna denken als je de vragen hoort. Er is gevraagd om extra uitleg voor parkeeronderzoek en dat is ook hetgeen wat is gebeurd. Dus de oordeel of dat wel of niet fout is, is eigenlijk nog helemaal niet gedaan juridisch, dat gebeurt hierna. Dus als het gaat over risico's, ja, dat is een risico. We hebben ons uiterste best gedaan daar een goed onderzoek naar te doen. Daar blijkt inderdaad ook uit dat daar voldoende parkeerruimte is. Het is uiteindelijk aan de rechter om te besluiten of wij daarin wel of niet gelijk hebben. Daar zijn we nog niet. U besluit nu vanavond eerst over dat aanvullende onderzoek wat onderdeel zal worden dan, als u daarover besluit, of in ieder geval niet vanavond, want u besluit pas in de raad, bij de rest van de stukken stromen. Dat is dus een aanvullend onderzoek. Er zijn meerdere bezwaren gemaakt in de procedure, maar dit is eigenlijk de enige vraag die wij hebben gekregen om verder uit te werken en dat is dus ook wat voorligt. Dus ik zou niet gelijk de term willen gebruiken dat het niet akkoord is bevonden. Er was vooral behoefte aan extra uitleg. Daar hebben we dus een poging toe gedaan, dat ga ik vanavond ook proberen. Er zijn wel heel veel technische vragen, dus of ik ze allemaal kan beantwoorden, dat durf ik niet te zeggen. Dat kan eventueel ook schriftelijk, maar ik merk ook bij een aantal mensen wel echt hele specifieke details. Schroom ook niet om gewoon om ambtelijke bijstand te vragen, want het zijn ook hele technische vragen en daar zijn ook de ambtenaren voor. Ik begin toch nog even weer van voor af aan. Even kijken hoor. Dat waren meer mensen. Laat ik even beginnen bij die extra parkeerplekken, want er waren een aantal vragen over waarom die extra parkeerplekken. Er is natuurlijk in het proces, en toen was ik er nog niet als wethouder, maar dat heb ik natuurlijk wel overgedragen gekregen, is er natuurlijk participatie geweest rondom het traject. Er is zorgen geuit over het aantal parkeerplekken en, mede naar aanleiding daarvan, zijn er zes extra parkeerplekken ingetekend. Is dat, als je kijkt naar de telling, per se strikt noodzakelijk? Het antwoord is nee, maar als je het vraagt aan de mensen die daaromheen wonen is het antwoord ja. Dat zie je ook terug in het onderzoek dat daar ligt, ook zonder die extra parkeerplekken zou het onderzoek voldoende moeten zijn. Dat wil niet zeggen dat wij nu vinden die zes parkeerplekken weg moeten, want participatie is ook een belangrijk goed, dus die blijven er gewoon in staan. Even kijken hoor, moet ik heel even hier kijken. Deze heb ik beantwoord. Er zijn door een aantal mensen vragen gesteld over het onderzoek zelf en vooral de andere dingen erin. En niet alleen door raadslid Van Dam, maar ook al eerder

door PGNR. Er is een afstemming geweest met de Raad van State over de acceptabele afstand waarbinnen we mogen onderzoeken en dat is die 200 meter geweest, dus dat is eigenlijk gewoon in afstemming geweest binnen de juridische procedure, die hebben we aangehouden. Daarbinnen is wel gekeken, en dat ziet u terug in het onderzoek, van wat is nou logisch menselijk gedrag? Waar ga je wel en niet staan? Als je binnen die 200 meter een plek zoekt, denk je niet weet je wat, ik ga bij de Lidl staan, want dan weet je- Mag ik dat zeggen trouwens? Nou in ieder geval, bij de supermarkt in de wijk ga je dan niet staan, want dat weet je daar is het druk. Dus daar hebben ze wel gekeken van wat zijn barrières en wat is logisch menselijk gedrag en daar is naar gekeken. Is dat per 100 procent zeker? Nee, maar dat is natuurlijk altijd zo met dit soort zoeken, maar wat je ziet is dat het percentage ruim onder die 90 procent valt. Sterker nog, om maar even antwoord te geven over die STAB, hij valt zelf onder die 85 procent. Dus daarmee is dat risico zeg maar afzienbaar en dat is inclusief bezoekers. Dus wij denken dat het een redelijk stevig onderzoek is en het is naar aanleiding van de afspraken die zijn gemaakt binnen de procedure met de Raad van State. Nogmaals, het is uiteindelijk aan de rechter om te beslissen of dat dat ook echt zo is. Heel even kijken. Er zijn een aantal vragen gesteld over de verbouwing zelf, maar, voorzitter, als u het niet heel erg vindt, dat ligt eigenlijk niet op tafel op dit moment. Uw beslissing gaat straks uiteindelijk alleen maar over dat onderzoek. Dus ik zou daar graag nog een keer met u over spreken, maar dat is eigenlijk niet het besluit wat aan u gevraagd wordt. Dus dat gaat over de natuurinclusiviteit en de manier van bouwen en het groen. Dat blijft eigenlijk allemaal hetzelfde als wat u eerder heeft besloten. Er werd wel gevraagd, hoe gaan we het monitoren als het eenmaal gebeurd is en kan er eventueel, als de parkeerder toch te hoog blijft- Natuurlijk blijven we monitoren, maar daarvoor hebben we ook gewoon de standaard instrumenten die we allemaal hebben als het gaat om het meten van parkeerdruk. Wij verwachten dat dus niet in deze wijk, maar dat kan ook in andere wijken gebeuren, dat dat door verandering plaatsvindt. Nou merk ik zelf dat ik alle vragen door elkaar doe, dus dat helpt natuurlijk niet echt. Onderzoeksgebied, aantal parkeerplekken, STAB. Andere dagen meten. Ik weet in ieder geval dat er speciaal verzoek was voor de vrijdag en de zaterdag om te meten, dus dat is meegenomen. Moet ik heel even kijken, momentje hoor. Er is eigenlijk bewust voor die dinsdag gekozen omdat die donderdag al was gemeten. Dus het is niet zozeer dat die donderdag vervalt als meetpunt, maar dat je gewoon naar andere dagen kijkt. En dit was ook op basis van de input die ook geleverd is in de gesprekken en de juridische procedure, waarbij in ieder geval na andere dagen is gevraagd en specifiek ook de vrijdagmiddag vanwege ook de aanwezigheid van stichting Amal bijvoorbeeld in de buurt en ook de winkels in de buurt, dus daar is het zaterdag ook altijd druk. Dus dat is de reden waarom die extra momenten zijn gecreëerd. De parkeernormen zijn trouwens akkoord bevonden door de Raad van State, dus dat is mij even hier nog extra meegegeven. Ik kijk nog heel even over die barrière hoor voor raadslid Van Dam, want het zijn vrij technische vragen. Er is eigenlijk ook gewoon rekening gehouden met alle bezwaren in de gesprekken ook die in de juridische procedure zijn gemaakt. Dus even los van de locaties is er dus naar de afstanden gekeken, maar ook naar fysieke barrières. Dat is eigenlijk allemaal meegenomen in dat onderzoek. Dus je ziet daar soms dingen terug die dus zeg maar in die juridische procedure naar voren zijn gekomen in het onderzoek. Toch, als je er iets meer details over zou willen weten, voorzitter, dan zou ik toch willen vragen van kom heel even langs voor wat ambtelijke ondersteuning, want per straat kan dat natuurlijk verschillende redenen zijn waarom daaraan gevraagd. En dan was er verwarring over een tabel. Ik moet eerlijk zeggen, ik dacht ook dat kan niet waar zijn, maar ik heb er een antwoord op gekregen, namelijk in deze bijlage staat een algemene tabel met te hanteren aanwezigheidspercentages op basis van richtlijnen van Crowe voor diverse functies. Het klopt dus inderdaad dat we geen ziekenhuis hebben, maar in sommige plangebieden wel en dan wordt die gebruikt. Nou dat is eigenlijk best een hele logische verklaring voor deze tabel gelukkig. Ik ga nog heel even nakijken, voorzitter, of dat ik nu een beetje een poging heb gedaan om een- Financiële consequenties is nog naar gevraagd. Het kostenverhaal is opgenomen in een anterieure overeenkomst, is vastgelegd, zowel de plankosten als de exploitatiekosten, in verband met de herinrichting, dat is met Rijswijk Wonen. Eigenlijk het grootste risico is natuurlijk dat de rechter dit niet voldoende vindt en dat we als gemeente niet gelijk krijgen en dan moeten we eigenlijk opnieuw terug naar de tekentafel. Dat is denk ik gewoon het grootste risico wat er is. Wij hebben echter vertrouwen in dit onderzoek, maar het is uiteindelijk aan de

rechter. Kijk nog één keer met een schuin oog of ik mijn uiterste best heb gedaan om iedereen zoveel mogelijk antwoord. Er werd ook nog de vraag gesteld van kunnen andere mensen ook nog beroepen indienen? Dat is op dit moment gewoon niet aan de orde en de informatie, dat was ook nog een vraag, die krijgen natuurlijk uiteraard degene die beroepen hebben aangetekend ook, want dat is onderdeel van de beroepsprocedure. Ik denk dat ik in ieder geval mijn best heb gedaan, voorzitter, maar anders hoor ik het in de tweede ronde.

De voorzitter: Precies, dat horen we dan in de tweede ronde. Zijn er nog aanvullende vragen vanuit het Forum? De heer El Majjaoui.

De heer El Majjaoui: Dank u, voorzitter, voor het woord en dank de wethouder voor de beantwoording. De meeste vragen die zijn naar behoren beantwoord. Dank hiervoor. Echter de financiële consequenties, u heeft aangegeven dat dat opgenomen is in de plankosten en de exploitatiekosten, maar specifiek eventueel het aanbrengen van parkeerinfrastructuur, maakt dat ook onderdeel uit van deze kosten of staat dat heel los van? En zo ja, waarom is dat niet opgenomen in dit voorstel herstelplan? Dank.

De voorzitter: Dank u wel.

De heer Kosedag: Ik dank de wethouder voor haar antwoorden. Helder. Ik had eigenlijk ook nog even een vraag aan de heer Van Dam, want dat bleef even hangen bij mij. Want mijnheer Van Dam had het over, geloof ik, een landelijke norm van 85 procent. Ik heb het opgezocht. Ik zie ook dat meerdere gemeenten dat hanteren inderdaad, maar tegelijkertijd zie ik eigenlijk in de bijlage dat de hoogste bezetting op een zaterdagavond in Rijswijk op dit moment 77 procent is. Dus even de vraag, is de heer Van Dam het met mij eens dat als wij, al zouden wij een norm van 85 procent gaan hanteren, dat we dan nog steeds redelijk onder die norm blijven? Is hij het daarmee eens?

De voorzitter: Dat neemt de heer Van Dam mee in zijn tweede termijn en ik denk dat die zomaar nu gaat beginnen.

De heer Van Dam: Nou, wat een toeval. Meteen beginnend dan met het laatste, nee, want dat zit dat zit net wat anders. Daarom vroeg ik ook naar de vorige metingen. In het vorige onderzoek was namelijk een maximale parkeernorm van 89,9 procent, dat betekent dat die ver boven de 85 procent zit die het STAB toebedeeld en ik hoor ook net van de wethouder dat de meetonderzoeken van de vorige metingen gewoon blijven staan. Dat zou dus wel een wezenlijk verschil kunnen zijn. En op het moment dat wij deze bijdrage, zoals dit voorstel, zoals het nu geschreven staat, opsturen naar de Raad van State, want die moet hier weer een orde over gaan vormen, en die houden zeg maar de parkeernorm van STAB aan, wat in veel van die processen wel gebeurt, dan zou dat betekenen dat wij nog steeds een probleem hebben. Vandaar ook de vraag, omdat op die donderdagavond een parkeernorm van 89,9 was en niet een maximale parkeerdruk van 77 procent. En ik denk dat dat ook wel handig is als we daar antwoord op krijgen, wat nou precies, en dit is dan weer naar de wethouder toe, welke van de twee we nou precies gaan aanhouden. Want als wij teruggaan en we geven akkoord op dit en de Raad van State die zegt straks weer dat is weer fout, dan staan we eigenlijk twee keer met lege handen, als raad en als gemeente.

De voorzitter: Mijnheer Van Dam, volgens mij wil mevrouw Van der Weij interrumperen.

Mevrouw Van der Weij: Dank u wel, voorzitter. Mijnheer Van Dam. Wat ik me afvraag, tenminste als ik de stukken goed heb begrepen, gaat de ene norm over een ander gebied dan de andere norm, ook in oppervlakte en dergelijke. Dus ik ben benieuwd hoe u dat ziet en hoe u die normen op deze manier probeert te vergelijken. Dank u wel.

De voorzitter: De heer Van Dam.

De heer Van Dam: Nee, deze norm, de Crowe normen, die gaan voor verschillende gebieden en op verschillende tijdstippen, maar de maximale parkeerdruk die het STAB vaststelt, die geldt voor het hele gebied en dat is echt een maximum voor het hele gebied, dat is niet voor één straat of voor een andere straat.

Mevrouw Van der Weij: Dus u zegt daarmee dat u vindt dat deze normen echt exact te vergelijken zijn en daardoor op die manier moeten worden afgewogen door de Raad van State?

De heer Van Dam: Nee, mijn vraag is aan de wethouder welke wij nou gaan gebruiken, want de wethouder geeft aan dat er een paar dingen overeen zijn gekomen, maar deze maximale norm niet en dat is mijn vraag, van welke houden wij nou aan? En als wij ons aan die 90 houden, zien we dan niet een risico dat we alsnog weer worden teruggestuurd voor een tweede keer? En dat zou ik ten alle tijden willen voorkomen en ik denk dat we het daarover eens kunnen zijn.

De voorzitter: Dank u wel. Heeft u nog verdere vragen aan de wethouder?

De heer Van Dam: Zeker, ik heb mijn tweede termijn nog.

De voorzitter: Jazeker, ga uw gang.

De heer Van Dam: Ik zou even willen beginnen met wat de wethouder zegt dat er enkel wat extra uitleg nodig is, maar dat vind ik toch net iets te kort door de bocht, want het gaat hier wel over zorgvuldigheid van besluitvorming. En wij hebben tijdens de vorige raadsbehandeling gezegd dit past niet in het gebied en toen werd gezegd tegen ons van nee dit gaat allemaal prima, het is goed onderzocht en dat gaat allemaal goedkomen. Nou blijkt, twee jaar later, dat dat niet goed is gekomen zeg maar en ik vind dat daar wel een rol voor de gemeente is om bij het begin van dit soort projecten, en zeker als we het hebben over de Godfried Bomansstraat, dat we moeten kijken of zo iets in het gebied past. En ik heb toen al kritiek uitgedragen dat dit niet gaat passen en als we dan nu de deksel op onze neus krijgen, vind ik dat wel heel wrang. En dan zou ik niet zeggen ze willen even wat extra uitleggen, want ik vind er wel iets zwaarders aan tillen. Dan heeft u antwoord op mijn vraag gegeven waarom het gebied is veranderd. U geeft aan '...' heeft een diameter van 200 meter en vandaar hebben we extra straten toegevoegd, maar die 200 meter, die waren ook al bij het vorige onderzoek '...', omdat dat een van de punten is waar wij in gelijk zijn gesteld door de Raad van State, dat we die 200 meter aanhouden. Dat wijkt af van wat we normaal in Nederland doen, maar zij zeiden we zien dat jullie dat doen, maar prima. Maar die golden dus ook al bij het voorvorige parkeeronderzoek, dus blijft mijn vraag staan. Waarom hebben we die andere straten nou in één keer wel toegevoegd? En wat ook in dit onderzoek namelijk staat is op het moment dat wij een gebied verkleinen, dat de kans op een hoge parkeernorm hoger is. Dus je zou kunnen zeggen op het moment dat wij extra straten toevoegen met meer parkeerplekken, is de kans dat de parkeerdruk die gemeten wordt lager uitvalt. Dus op het moment dat wij dus die straten toevoegen, zou dat kunnen betekenen dat het heel makkelijk voor ons is, want dan blijft die parkeernorm lekker laag. En ik wil eigenlijk die vraag beantwoorden, of daar nou nu sprake van is, ja of nee. Het meetmoment, u zegt die donderdag vervalt niet, die blijft gewoon staan. Dan zou ik toch nog even dubbel willen checken, want ik heb hem niet gezien in de onderbouwing die wij opsturen, daarin staan volgens mij alleen die metingen van de afgelopen keer en niet die van de vorige keer. Dus dat zou ik toch nog even dubbel gecheckt willen hebben. En die barrière, die kon ik ook niet terugvinden in de juridische uitspraak en in het verslag van de Raad van State. Dus dat die barrière, een vorm, er zou zijn en dat de Raad van State daar zelf mee zou zijn gekomen, dat zie ik ook niet terug in de stukken. Dus daar zou ik toch ook nog op een of andere manier antwoord op willen hebben. En dan heb ik ook nog een drietal zaken nog geen antwoord gehad. De Kroon normen van publicatie 3 81 versus de publicatie van 7 44 zou ik ook nog willen weten, wat het effect daarvan zou zijn en waarom wij maximale parkeer- Nou goed, dat is dat STAB verhaal wat we net hebben benoemd. En een

vraag die nog niet beantwoord is, zijn de plekken op de Albert Schweitzerlaan ter hoogte van de Planetenflats, waarom daar in de nieuwe tellingen ineens 40 parkeerplekken zijn en waar 19 plekken zijn bijgekomen. Dat antwoord zou ik ook graag nog willen weten.

De voorzitter: Dank u wel. Zijn er verder nog vragen vanuit het Forum? De heer Van Enk.

De heer Van Enk: Voorzitter, ik weet niet of dit nu nog een bespreek stuk gaat worden in de raad, dus ik wil graag in de tweede termijn voor de zekerheid even mijn standpunt toelichten. Ook het CDA heeft primair tegen het besluit om daar zoveel woningen in de sociale sector te bouwen gestemd, onder meer vanwege de druk op de wijk, maar ook vanwege de keuze van de soort woningen die daar gebouwd worden. Voor sociale woningbouw is ook van een lagere parkeernorm uitgegaan, die volgens mij deze problematiek ook vergroot. Dus wij konden ons ook vinden in de bezwaren die door omwonenden werden geuit, maar we hebben als raad wel een besluit genomen, althans de meerderheid heeft dat besluit genomen, en ik vind het dan ook lastig om in deze fase, waar het onder de rechter is, het college af te houden van een herstelbesluit zoals die voorligt. Ik denk dat het college hier gewoon toe gehouden is, al was het alleen maar naar de bouwer, in dit geval Rijswijk Wonen, die daar dat project is gestart, tenzij we echt hele nieuwe inzichten tegenkomen. Maar de opdracht van de Raad van State is, zoals ik hem begrijp, we hebben van de gemeente toch wat meer argumentatie nodig op dat punt van de parkeeronderzoeken. En als daar inderdaad, zoals ook uit vragen een beetje doorklinkt, enigszins manipulatief door ons als gemeente mee wordt omgegaan, dan heb ik er alle vertrouwen in dat de Raad van State daar korte metten mee maakt. Dus om die reden heb ik niet het woord gevoerd en zal ik dat ook eventueel in de raad niet doen. Dank u wel.

De voorzitter: U heeft een vraag voor de heer Van Enk, begrijp ik?

De heer Van Dam: Ja. U heeft vertrouwen dat de Raad van State straks tot een goed oordeel komt, alleen wij moeten wel hier akkoord op geven. En op het moment dat wij, zoals u in uw eigen woorden zegt, iets aan het lijmen zijn wat niet te lijmen valt en wij zeggen nou dat is prima, dan staat onze naam er wel onder. Bent u dan bereid om uw naam daaraan te verbinden op het moment dat toch blijkt dat die parkeeronderzoeken niet helemaal juist zijn uitgevoerd?

De voorzitter: De heer Van Enk.

De heer Van Enk: Ik ben in het algemeen niet van opvatting dat je als fractie, als je tegen een voorstel hebt gestemd, je ook bij alle volgende besluiten steeds weer tegen moet stemmen, tenzij dat misverstanden oproept. En zeker nu het een opdracht van de rechter is om dit onderzoek aan te vullen, vind ik het voor mijn fractie, laat ik het zo zeggen, niet helemaal logisch om nu ook weer tegen dit herstelbesluit te stemmen. Het heeft verder geen andere consequenties dan in eerste aanleg en bekend mag zijn dat wij oorspronkelijk tegen het bouwplan waren, maar we moeten voortzetten waar we als raad toe hebben besloten. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Zijn er verder nog vragen vanuit het Forum? Dan geef ik het woord aan de wethouder.

Mevrouw Van de Waart: Dank u wel, voorzitter. Om bij de eerste vraag te beginnen, de financiële consequenties van het bouwen van de zes parkeerplekken liggen bij Rijswijk Wonen. Dat was volgens mij de vraag. Verder ga ik mijn best doen om toch zo veel mogelijk vragen van raadslid Van Dam te beantwoorden, maar ik wil beginnen met iets waar ik het toch niet met hem eens is. Het is een aanvullend onderzoek wat ons is gevraagd, dus de suggestie dat we de afstand gebruiken om het makkelijker te maken met de parkeernorm en de parkeerdruk is denk ik niet een juiste suggestie. Het is gewoon een afspraak die gemaakt is binnen de Raad van State procedure. Daar houden we ons aan. We hebben daar

ook binnen dat gebied, waaronder die barrière, zal ik zo even toelichten, want ik heb nu de informatie waarom deze barrière, zijn er gebieden uitgehaald die gewoon logischerwijs niet vanuit menselijk gedrag gebruikt worden. Dus daar hebben we echt niet in geshopt van hier staan toevallig veel lege parkeerplekken. Sterker nog, we hebben er gebieden als een soort van barrière in genomen. ik zou ook niet de duiding willen geven dat het niet goed is gegaan. Het is gewoon niet duidelijk genoeg geweest en daarom is er een aanvullend onderzoek nodig. Er is nog geen oordeel of het wel of niet goed is gegaan. Dat komt nog. We hebben het aanvullend onderzoek naar eer en geweten gedaan. Ik ga dan toch even proberen die vragen die u heeft zoveel mogelijk te beantwoorden om u die gemoedsrust te geven. U begint over de percentages en er is eerst een onderzoek gedaan binnen een kleiner aantal straten en een groter aantal straten. Het is niet zo dat het ene onderzoek weg is. Ik zie nu dat het niet was toegevoegd, maar binnen de procedure van de Raad van State zijn die stukken er natuurlijk gewoon. Dit is een aanvullend onderzoek wat eraan toe wordt gevoegd. We gaan dat ook niet intrekken of zo, dat kan ook helemaal niet, dus dat zijn gewoon aanvullende onderzoeken. Dus die zullen door de rechter beide worden meegenomen in de beoordeling. Het is ook niet aan mij om dan de juridische weging te maken over hoe dat precies wordt gewogen, dat is aan de rechter. Dus inderdaad, bij die vorige onderzoeken op die donderdag kwam er een ander cijfer uit dat dat inderdaad zou maken. Dat kan met de meting te maken hebben om te beginnen, want het zijn altijd momentopnames. Maar goed, we nemen die cijfers mee. Maar zie dus dit echt als een aanvullend onderzoek waar de rechter naar gaat kijken. Zoals ik al zei, die afstanden, dat is afgestemd en die parkeernorm ook. En dan mag u van mij van alles van die parkeernorm vinden, maar dat is een parkeernorm die u zelf heeft vastgesteld in, we hebben nog geen nieuwe parkeernota, dus in de bestaande parkeernota en daar hebben we ons aangehouden. U had nog een vraag?

De voorzitter: De heer Van Dam wil een vraag stellen.

De heer Van Dam: U zegt weer die afstanden die zijn afgestemd, maar die waren ook al afgestemd. Dat was geen probleem, daar hebben we gewoon gelijk van gekregen van de Raad van State. Dus mijn concrete vraag was, waarom zijn die extra straten nu wel meegenomen en de vorige keer niet? Want de 200 meter afstand tot het pand, die waren de vorige keer ook al. Dat is onveranderd. Dus waarom hebben we die twee straten nu extra meegenomen?

Mevrouw Van de Waart: Dat heb ik hier niet, dus dat dan moet ik daar schriftelijk op reageren. Voor u in ieder geval blijft het 200 meter, dus het is niet zo dat die 200 meter in één keer is opgerekt. 200 meter is 200 meter. Dat ga ik ook speculeren van misschien is dat gewoon eerder niet meegenomen, maar het is niet zo dat we nu breder dan die 200 meter hebben gekeken. U vroeg een specifieke barrière. Ga ik hem proberen even op te lezen, want het was een hele specifieke vraag. De bestaande bebouwing, bestaande uit winkels, woningen en basisschool aan de Henry Dunantlaan, kennen niet echt binnendoorwegen. Hierdoor is een groot deel van de parkeercapaciteit in deze weg te ver weg om mee te rekenen. Dus er is gewoon gedacht is dat de normale route om te lopen? De bestaande bebouwing vormt in die zin dus echt een barrière en daarom is dat niet meegenomen. En zo is daarnaar gekeken, wat niet wil zeggen dat mensen misschien niet toch een keer daar parkeren, maar het is niet de meest logische plek om dat te doen. Ik kijk nog heel even verder hoor, geeft u me even een momentje. En u vroeg over die Schweitzerlaan, het verschillende aantal plekken. Daar is dus in het tweede onderzoek gewoon gekeken naar die 200 meter en is later dus dat gehele stuk meegerekend. U vraagt, waarom eerst niet? Daar heb ik dus niet direct een antwoord op nu, maar er is nu gewoon echt naar dat hele gebied gekeken, behalve die barrière gebieden. Heel even kijken. Er wordt ondertussen getikt het antwoord wat ik u verschuldigd blijf, dus als we even twee tellen ademen begin ik vast. Er is dus inderdaad, zoals ik al zei, niet naar die hele 200 meter gekeken, er is gekeken naar de direct omliggende wegen, in de veronderstelling dat daar gewoon genoeg parkeerruimte was. Dat is toen onderbouwd. Daar is discussie over geweest juridisch gezien en daarna is het hele gebied- Ook toen bleven we onder die 90 procent, daar is dus juridische

discussie over geweest en toen is er gevraagd om een extra aanvullend onderzoek. Dus dat is de informatie die ik nu kreeg. Ik heb heel even gekeken. Volgens mij heb ik echt mijn best gedaan al je vragen te beantwoorden en, zoals ik net al heel even zeg, wij denken dat dit een goed aanvullend onderzoek is volgens de vraag die ons gesteld is door de Raad van State en het is aan u om die vast te stellen in de volgende raad. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan kijk ik even rond. Is dit een akkoordstuk of een bespreekstuk voor de raad? Dat vermoeden had ik al, dus dat wordt een bespreekstuk dan in de volgende raadsvergadering.

10. Raadsvoorstel Wijzigen van de Afvalstoffen verordening

De voorzitter: Sluiten we hierbij dit agendapunt af en dan gaan we door naar het raadsvoorstel Wijziging van de Afvalstoffen verordening. Is er iemand die daar het woord over wil voeren? Mevrouw Kames.

Mevrouw Kames: Dank u wel, voorzitter. Het was bij mij met artikel 5.2 en dat gaat dat de tekst wordt gewijzigd en dat betreft de frequentie inzamelen van het groente en fruit. Dat is dan één keer per 14 dagen en in de winter wordt dat één keer per 4 weken. Mijn vraag is, was dat altijd al zo? Is daar eigenlijk al mee bekend? Gaat dat niet heel erg ruiken, vooral in de zomermaanden eens per 14 dagen? Zelf had ik zoiets van dat gaat stinken en voor degenen die in de buurt van zo'n afvalbak zitten, dat het best wel vervelend is, eens per 14 dagen, in de zomer dan. Kijk, eens in de 14 dagen in de winter, dat begrijp ik wel. Dus daar wil ik graag antwoord voor hebben van de wethouder.

De voorzitter: Dank u wel. Iemand anders aan deze kant die nog het woord wil voeren? De heer Van Enk.

De heer Van Enk: Bij de publicatie van deze regeling werkt de link nu nog niet, heb ik gezien. Ik vroeg me ook af, moest dat niet wat meer uitgelegd worden, maar aan de andere kant dacht ik, je ziet op de website natuurlijk primair wanneer er wordt overgestapt op het anders inzamelen. Dus ik neem aan dat daar de communicatiestrategie wel goed is doordacht. En verder wil ik een opmerking maken dat ik de manier waarop ik deze wijziging vind voorgelegd de goede manier is, dat je dus echt laat zien het wijzigingsbesluit en de tekst met wasbord. Ik heb daar in het verleden vaak om gevraagd, omdat we dan gewoon alleen maar de nieuwe regeling kregen en dit is prima voorbereid ze en inzichtelijk. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Verder nog iemand die het woord wil voeren? Mevrouw Frotan.

Mevrouw Frotan: Bedankt voorzitter. Wij begrijpen dat het huidige verordening niet meer werkt met alle wijzigingen op het gebied van afval. Helaas wordt het ophalen van afval steeds duurder, daarom hebben we een aantal vragen en aandachtspunten. Allereerst horen we graag een bevestiging. Klopt het dat de kosten voor afval rechtstreeks naar de Avalex gaat en dat er geen directe relatie is tussen het zogenaamde ravijnjaar en de afvalstoffenheffing? Daarnaast, het was Rijswijkse plan, zijn wij vooral benieuwd naar het gft-beleid. In de wintermaanden wordt het gft maar één keer per maand opgehaald. Wij vrezen dat dit er naartoe leidt dat mensen hun groene fruit- en tuinafval dan maar bij de restafval gooien. Dat zou niet alleen zonde zijn, maar ook de opbrengsten van nascheiding verminderen. Zijn er inzichten in wat het minder ophalen van gft nu daadwerkelijk oplevert aan de andere kant en wat het kost aan de andere kant? Verder vragen we ons af of er plannen zijn voor meer ondergrondse containers voor gft-afval op plekken waar geen kliko's geplaatst worden. Rijswijk wordt immers steeds groener. Hoe kijkt het college hiernaar? En ten slotte willen we opnieuw aandacht vragen voor de communicatie richting inwoners. We merken dat er veel onduidelijkheid is over moet men nu nog wel of niet scheiden? Zo ja, wat precies wel en wat precies niet? Goede communicatie blijft wat ons betreft essentieel om mensen mee te krijgen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Zijn er verder nog-

De heer Braam: Ja, ik wil toch even-

De voorzitter: De heer Braam.

De heer Braam: Kort erop ingaan. We hebben het hier over een aanpassen van de verordening naar aanleiding van een hele discussie die we hebben gehad in de raad over het afvalbeleid Rijswijk en nu worden feitelijk, na bijna al die vragen die al een keer eerder zijn gesteld, nu door D66 nog een keer gesteld, maar nu in relatie met deze verordening en dat lijkt mij niet correct. Het gaat hier alleen maar over een aanpassing van een oude verordening, naar aanleiding natuurlijk van een heel debat wat we gehad hebben, dus al deze vragen zou ik eigenlijk willen vragen, in de richting van D66, om die op schrift te zetten en die dan ook op schrift te laten beantwoorden en niet onderdeel uit te laten maken van deze vergadering.

De voorzitter: Dank u wel. Iemand aan deze kant? GroenLinks.

De heer Van 't Eind: Ja, dank u wel, voorzitter. Ik sluit me aan bij de woorden van de heer Braam overigens. Dit is een verwerking van beleid waar we het eerder over gehad hebben, dus wat ons betreft is deze verordening ook een hamerstuk. We hadden wel één vraag en dat ging even over die frequentie van ophalen, dat hebben we niet eerder in de beleidsdiscussies gehad volgens mij. Wij willen zo'n hoog mogelijk scheidingsproces halen in de gemeente en ik wilde graag van de wethouder weten in hoeverre hij ook denkt of dit wel effect gaat hebben op dat scheidingspercentage, omdat het dan misschien minder aantrekkelijk wordt om dat gft te scheiden, of dat wel of niet zo is. Dat is eigenlijk de enige vraag die ik heb.

De voorzitter: Dank u wel. De heer El Majjaoui.

De heer El Majjaoui: Dank voorzitter voor het woord. Met dit raadsvoorstel wordt beoogd over te gaan op nascheiding van pmd, dit in plaats van de huidige bronscheiding of voorscheiding. Onze fractie staat hier in principe positief tegenover, gezien het draagvlak onder inwoners en de complexiteit die de bronscheiding met zich meebrengt, echter hebben we nog een enkele vraag hieromtrent. Naast het versturen van de formele brieven naar de geadresseerden of inwoners, op welke manier worden inwoners geïnformeerd en begeleid bij de overgang naar nascheiding? Worden er aanpassingen gedaan aan de huidige inzameling structuur of aan de communicatiecampagnes? Zijn ook inwoners of belangenorganisaties betrokken geweest bij het herijken van dit afvalbeleid? Zo ja, op welke wijze?

De voorzitter: De heer Braam, die wou interromperen.

De heer Braam: Ja voorzitter, ook hier gebeurt weer precies hetzelfde als daar net bij D66. Allemaal vragen die feitelijk betrekking hebben op het eerdere voorstel wat we al behandeld hebben. Hier wordt uitsluitend een technisch stukje, het feitelijk aanpassen alleen maar van de verordening, gedaan. Niks meer en niks minder. En u gaat allerlei vragen stellen die betrekking hebben op het beleid.

De voorzitter: Kunt u het betoog voortzetten, rekening houdend met de opmerking die net is gemaakt?

De heer El Majjaoui: Ja, nogmaals voorzitter, ik heb het in mijn eerste betoog ook aangegeven dat we hier tegenover positief staan, dus het herijken van dit beleid staan we volmondig achter. Enkel, enkele vragen hebben wij recht op om die te stellen. Dus vanuit onze fractie heb ik deze vragen geformuleerd en om mijn vragen te kunnen vervolgen, als volgt. Daarnaast, waarom wordt er gewacht met een volledige herijking van de verordening tot volgend jaar, in dit geval in 2026, en waarom niet direct? Wat houdt het nieuwe

VNG-model in als die eventueel gevolgd zal worden? Zijn er gemeentes die dit model al hanteren en wat zijn daar de ervaringen van? Worden er ook indirect of structurele kosten, of wellicht besparingen, verwacht als gevolg van de overgang naar nascheiding? Worden in het kader van deze wijzigingen over uitbesteding nieuwe contracten afgesloten met afvalverwerker of afvalverwerkers? Zo ja, wat zijn de verwachte kosten hiervan? Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Geef ik het woord aan de wethouder, de heer Wit.

De heer Wit: Dank u wel, voorzitter. Dilemma, want ik kan alle vragen gaan beantwoorden, maar ik kom inderdaad dan in een discussie die we al een keer gehad hebben. Het gaat hier feitelijk inderdaad om een technische verhandeling, een juridische verhandeling, een verordening die gewijzigd moet worden, en op het moment dat ik nu weer inhoudelijk discussie ga voeren over de communicatie, over het uitzetten van containers, over feitelijk alles wat nu te maken heeft met het nieuw aangenomen beleid, dan denk ik dat we ver buiten de agenda gaan en daarmee ook de tijd die we hebben om de agenda af te ronden vandaag niet helemaal op de juiste wijze gaan halen. Ik ga wel pogen antwoord te geven op een aantal vragen die gesteld zijn met betrekking tot, in ieder geval relatie hebben met, de verordening en natuurlijk de vraag over de verordening zelf. Even kijken, ik begin even bij Rijswijks Belang, heeft gevraagd naar de frequentie van 4 weken in plaats van 2 weken in de wintermaanden. Dat hebben wij afgelopen winter al gedaan, dus dat heeft in principe ook geen consequenties gehad. Het zijn de koudste maanden, dus op dat moment heb je ook die bak is niet 35, 40 graden zoals die in de zomer wel kan worden. Dus dat scheelt behoorlijk en de overlast is daarmee ook zeker binnen de perken. Laten we het zo zeggen, ik heb zelf ook een container naast mijn deur staan, ik heb daar geen last van gehad en daar wil ik ook meteen aanhaken op wat voor effect dat eventueel zou hebben, die vraag heb ik van D66 en ook van GroenLinks gehad, op de scheidingspercentage. In principe heeft dat natuurlijk ook geen effect. Die container staat nog steeds naast je deur en mensen die afval scheiden, die doen dat op diezelfde wijze. Het gaat hier om minicontainers, dat wil ik wel even duidelijk hebben, het gaat niet om de ondergrondse gft of andere containers, want die worden gewoon op andere frequenties, veelgraadsensoren, die worden geleegd wanneer die een bepaalde vulling heeft behaald. Dus die minicontainers, die staan gewoon bij de deur en de incentive om dan te zeggen hij wordt pas over drie weken geleegd en ik gooi het bij het groenafval. Het zou kunnen zijn natuurlijk dat er mensen zijn die dat gaan doen, maar ik heb eerlijk gezegd, als ik naar mezelf kijk, zou ik niet weten waarom ik dat zou doen. Nogmaals, het is een koude periode en tegelijkertijd, deze wijziging heeft natuurlijk ook te maken met het feit dat we een taakstelling hebben. We moeten ook, als we kijken naar de afvalstoffenheffing, de hoogte daarvan, moeten we daar stappen in zetten en momenteel is het verlagen van de frequentie ophalen een van de stappen die we daarin kunnen nemen. CDA, dank voor de complimenten inderdaad. Ik zal ze doorgeven aan de afdeling. Ik vind dit ook een prettige manier van communiceren. Een goede was-wordt-tabel is over het algemeen iets wat heel duidelijk ook aangeeft wat je dan inderdaad wijzigt, dus ik zal het zeker aan de afdeling doorgeven. D66 heeft vragen gesteld in ieder geval over de koppeling tussen het ravijnjaar en het afvalstoffenheffing. Dat vind ik ook ver gaan, want het gaat hier echt om een verordening. Op het moment dat ik daar financieel nu- We gaan straks het Kaderdebat in waarin we gaan kijken hoe het afgelopen halfjaar, de halfjaar stukken, hoe dat gelopen is, we gaan kijken richting de begroting in november, hoe we de komende jaren gaan lopen. Er is natuurlijk altijd wordt er kritisch gekeken naar ook Avalex, hoe wij omgaan met hun begroting. U krijgt straks ook weer de mogelijkheid om in juni een zienswijze in te dienen richting Avalex, alle gemeenschappelijke regelingen, dus ik zou die discussie eigenlijk daar willen parkeren en niet betrekken bij dit sec onderdeel, wat echt over deze juridische wijziging gaat. Er is ook een vraag gesteld over meer ondergronds containers gft en dat gaat ook een beetje hiernaast, dat is ook een beetje natuurlijk buiten dit onderdeel, maar daar wil ik nog wel even antwoord op geven. In principe zetten wij groencontainers uit op de plekken, ondergrondse containers, waar ze gevraagd worden. Dus dat zien wij in de in de vulgraad van de containers en ik denk dat we daar redelijk mee op koers lopen. Er zullen wellicht wel nog een aantal verdwijnen naar aanleiding van het nieuwe beleid en het uitzetten van minicontainers. Communicatie

richting de inwoners. Dit wordt natuurlijk gewoon gecommuniceerd, middels het besluit ook die vandaag voorligt en wat dan over twee weken, als het goed is, door u wordt geaccordeerd, dat hoop ik tenminste. Dan de Partij voor Gelijkheid & Rechtvaardigheid. U stelt inderdaad ook heel veel vragen die gaan over beleid. Ik ga die toch echt parkeren. Het verzoek om die schriftelijk in te dienen kan altijd via artikel 44. U kunt ook ambtelijke bijstand vragen, maar het gaat echt buiten dit onderwerp. U heeft wel vragen gesteld over bijvoorbeeld het VNG-model wat gehanteerd wordt, u vraagt wat is dit? Het VNG geeft in principe model als het gaat om dit soort verordeningen uit, standaardmodellen die je als gemeente kan adopteren en kan gebruiken, zodat je niet het wiel helemaal zelf hoeft uit te vinden. Zijn er meer gemeenten die die gebruiken? Jazeker, ik denk dat bijna heel Nederland dit soort verordeningen gebruikt. Het is niet alleen in deze verordening dat het op deze wijze gaat en de ervaringen zijn over het algemeen positief, maar je moet ze natuurlijk wel zelf op basis van het gevoerde beleid invullen. Voorzitter, ik denk dat ik daarmee alle vragen beantwoord heb. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Is er behoefte aan een tweede- Ja toch? Mevrouw Kames.

Mevrouw Kames: Dank u wel, voorzitter. Een kort vraagje. Ik heb dus goed begrepen die mensen die dat afval zeg maar, die hebben een eigen kleine bak. Dus het ligt eigenlijk ook aan de mensen zelf of ze wel of niet eens in de 14 dagen, dat ze denken nee dat wordt te lang, dat gooi ik liever bij de rest, dat ligt eigenlijk voor de mensen zelf? Die mogen dat zelf beslissen. Begrijp ik dat goed of heb ik iets verkeerd begrepen?

De voorzitter: De wethouder.

De heer Wit: Ja kijk, voorzitter, via u, het staat inderdaad iedereen vrij om natuurlijk het afval, het groenafval, in de restafvalcontainer te gooien. Dat ga kan ik niet tegenhouden. Het moment dat mensen zeggen van nou het duurt mij te lang, ik vind het onprettig of wat voor reden dan ook, ik ga bij de restafval gooien, we gaan daar niet als politieagentje naast staan om dat tegen te houden. Dus het kan gebeuren dat dat gaat gebeuren. Ik zou het ten zeerste afraden, want uiteindelijk betalen wij gewoon heel veel geld voor het verbranden van restafval. GFTe heeft een hoog vocht percentage, is zwaar en kost dus veel geld.

Mevrouw Kames: Maar dat kwam omdat ik eigenlijk in de war was omdat ik dacht dat het een grote container was, dus dat de mensen het daarin gooiden. Maar dat is nu duidelijk. Dank u wel voor de beantwoording.

De voorzitter: Die worden, zoals ik de wethouder begrijp, geleeft wanneer ze geleeft moeten worden, als ze vol zijn. Mag ik voorstellen dat dit raadsvoorstel als akkoordstuk naar de Raad toe gaat? Ja. Dank u wel.

11. Raadsvoorstel Benoeming commissieleden van de Adviescommissie Omgevingskwaliteit Rijswijk (AcOK) (RV 25-022)

De voorzitter: Dan sluiten we hierbij agendapunt 10 af en dan gaan we over naar agendapunt 11, raadsvoorstel Benoeming commissieleden van de Adviescommissie Omgevingskwaliteit. Is daar behoefte aan om daar het woord over te voeren? Dat is niet het- De heer De Vreede.

De heer De Vreede: Dank voorzitter. Beter voor Rijswijk is blij te lezen dat de commissie uit de vereiste drie leden blijft bestaan, echter hebben we daarover nog wel een aanvullende vraag bij. Bij punt 6 wordt gesproken over een overgangperiode tussen de huidige en de beoogd nieuwe voorzitter, van zowel de grote als de kleine commissie en het Q-team. De periode zou tot uiterlijk eind 2025 moeten duren en gezien de wissel van functies binnen de bestaande commissie en het feit dat het met terugwerkende kracht van 1 april jongstleden ingaat, is deze periode dan niet erg lang voor een overdracht of '...' functies,

waarbij beide personen al nauw onderling mee te maken hebben gehad vanwege de eerdere samenwerking? En komen hier mogelijk geen andere zaken bij in het geding?

De voorzitter: Dank u wel. Iemand anders nog het woord? De heer Van Dam.

De heer Van Dam: Ik zal deze korter houden, voorzitter. Wij gaan voor stemmen voor dit voorstel, maar ik wou, als dit toch op de agenda staat, van de gelegenheid gebruikmaken om nog een vraag over deze commissie te stellen, want die bestaat nu uit twee architecten en een stedenbouwkundige, drie personen in totaal, en we vroegen ons eigenlijk af hoe die rollen precies worden bepaald en of daar bijvoorbeeld geen landschapsarchitect of een ecoloog in zou kunnen zitten ter vertegenwoordiging. Omgevingskwaliteit gaat volgens mij om meer dan alleen gebouw en infrastructuur en die groene ruimte, biodiversiteit, waarover het heel vaak hier zo hebben, en de landschappelijke inpassingen, die zijn denk ik minstens zo belangrijk als we het daarover hebben, zeker in onze gemeente, waar we de ambitie hebben om een hele groene gemeente te zijn. Dus ik vroeg me eigenlijk af wat de mogelijkheden hier zijn om zoiets toe te voegen en bij wie die verantwoordelijkheid ligt. Ik weet dat dit een hele open vraag is en misschien had ik dat ambtelijk bij kunnen vragen, maar ik kwam daar eigenlijk gisteren op en ik dacht laten we het dan toch, als het op de agenda staat, hier gewoon misschien in ether werpen kijken wat er uitkomt.

De voorzitter: De wethouder.

De heer Wit: Voorzitter, dank u wel. Eerst maar even op de vraag van Beter voor Rijswijk antwoord geven, in principe is deze overgangperiode in samenspraak met de commissie bepaald. Er zitten geen risico's aan, het is alleen dat er een verandering van rol vraagt, een verandering van taken. Daar moet je in groeien. Zij hebben zelf denk ik ook- Voor hen is dit een goede overgang, zeker omdat er dus die kleine commissie ernaast zit, dat je ook die taken op een goede manier met elkaar verdeelt. Het is gewoon een kwestie van samenwerken en zorgen dat je op een goede wijze in je rol groeit en verder zitten daar ook geen risico's aan, blijven dezelfde mensen die deze commissie gaan vullen. Als we het hebben over de vraag van de heer Van Dam, dat is een op zich een interessante vraag. Ik denk dat, als ik kijk naar de commissie zoals die nu is samengesteld, pakt die in ieder geval de breedte van wat wij verwachten van deze commissie. Wat u vraagt is, kunnen we die rol eigenlijk niet verbreden om te kijken of we daar andere taken bij kunnen voegen, zodat je inderdaad ook biodiversiteit of natuurinclusief bouwen- In principe hebben we het hier ook over architecten die ook daarmee te maken hebben in hun dagelijks leven, dus die zullen ook ongetwijfeld dit meenemen en daarnaast hebben wij als raad, of heeft u als raad, natuurlijk ook de verordening op de gemeentelijke Adviescommissie Omgevingskwaliteit Rijswijk vastgesteld. Dus daar staan ook de eisen in die wij stellen aan deze commissie. Dus als u behoefte heeft om dat te wijzigen of daar iets anders te doen, dan zou ik met een voorstel komen om dat te gaan doen. Vooralsnog denk ik dat wat er nu staat de lading dekt. We hebben ook andere gremia, als we het hebben over biodiversiteit of natuurinclusiviteit, et cetera, waarin we ook ons advies kunnen vragen. Denk aan Platform Groen of dat soort instanties, participatie met wellicht aanwonenden. Er zijn wat dat betreft genoeg mogelijkheden om ook hier informatie over te krijgen, dus ik zie nu niet direct behoefte om dit te gaan doen, maar wellicht als we de verordening in de toekomst gaan aanpassen dat we daar kritisch naar kunnen kijken, of een veranderende samenleving niet ook vraagt om een andere commissie. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Kames.

Mevrouw Kames: Dank u wel, voorzitter. Eigenlijk een beetje een vervolgvraag, hoe gaat het eigenlijk met deze mensen? Melden die zichzelf aan of wordt er naar deze mensen gezocht voor zo'n commissie? Omdat, wat mijnheer Van Dam zegt, als dat misschien beter zou zijn en er komt iemand bij die ook helemaal gespecificeerd is over van alles, ben ik het er wel mee eens dat dat misschien wel beter zou zijn. Dus mijn vraag is, melden mensen zichzelf aan of zoeken wij deze mensen op?

De voorzitter: Is er verder nog behoefte aan de tweede termijn? Ja. De heer Van 't Eind.

De heer Van 't Eind: Voorzitter, heel kort. Ik vind de notie van de heer Van Dam wel interessant en niet zozeer voor nu, dus wat ons betreft is dit gewoon een hamerstuk, maar, zoals de wethouder aangeeft, in de toekomst als we het over de verordening hebben. In dit soort commissies zitten vaak mensen met een stedenbouwkundige achtergrond, vaak architecten, maar we hebben voor omgevingskwaliteit ook te maken met beheerbelangen, inderdaad ecologische belangen, et cetera. Dus ik zou het voor de toekomst zeker interessant vinden om daar met een wat bredere pet naar te kijken. Ik ben blij dat er ook vanuit de Wij fractie op die manier naar gekeken wordt. Dus dat alleen voor notie, voor de rest dit voor ons wat betreft voor nu een hamerstuk.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Van Dam.

De heer Van Dam: In ieder geval bedankt voor de voor de antwoorden en eens met de heer Van het Eind. Laten we even kijken bij het opnieuw opstellen van die verordening of we die adviescommissie omgevingskwaliteit daar misschien dit kunnen inpassen. Dat lijkt me een mooie suggestie.

De voorzitter: Dank u wel. Dan het college in de tweede termijn.

De heer Wit: Dank u wel, voorzitter. De disciplines die momenteel in de commissie zitten, die zijn natuurlijk al vrij breed. Daar zit ook cultuurhistorie en bouw- en architectuurhistorie, restauratie, architectuur, dus het is echt al vrij breed. Ook stedenbouw, archeologisch monumentenzorg. Wat ik niet wist en wat ik net ingefluisterd krijg, is dat de commissie nog wel uitgebreid wordt met een aantal specialisten of met één in ieder geval. We kijken of daar nog specialisten bij moeten komen. Ik zal in ieder geval uw suggestie meenemen richting de commissie om te vragen heb oog voor hetgeen u hier aandraagt.

De voorzitter: Kunt u dan ook nog antwoord geven op de vraag van mevrouw Kames over melden mensen zichzelf aan?

De heer Wit: Ja, excuus. Inderdaad, sorry, die was ik inderdaad vergeten, voorzitter. In principe kun je gewoon solliciteren op deze functies. Die worden ook gewoon op die manier aangegeven. Ze kunnen zichzelf aanmelden en soms ook als er iemand besluit uit dit netwerk weg te gaan of uit deze commissie te stoppen, wordt er ook vanuit de commissie iemand vanuit hun eigen netwerk bij gevraagd. Dat kan natuurlijk ook. Zij kennen hun collega's in de omgeving het best. Het is een breed netwerk, dus die mogelijkheden zijn er op allerlei manieren. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: De heer Van Enk heeft nog een nabrander.

De heer Van Enk: Even aanvullend. Vroeger, toen we nog een welstandcommissie hadden, was het ook gebruikelijk dat de raadsleden uit de commissie ruimtelijke ordening van tevoren ook een borrel dronken met deze heren en dames, dus ik hoop dat die alsnog georganiseerd gaat worden.

Is een vriendelijke suggestie, waar de wethouder ook nog op wil reageren.

Volgens mij zijn er ook kennismakingsavonden met verschillende adviesraden en ook deze commissies in het verleden geweest. Ook wij als college hebben dat zeker gehad. Wellicht in de toekomst kunnen we dat ook voor de raad organiseren. U zult zelf voor de borrel moeten zorgen, mijnheer Van Enk.

De voorzitter: Mijnheer Van Enk neemt een fles wijn mee. Dank u wel. Mag ik concluderen dat deze als akkoordstuk naar de raad toe kan gaan? Ja. Dan hebben wij agendapunt 11 afgehandeld en hebben we ook alle raadsvoorstellen afgehandeld, en dat is waar we in de eerste instantie voor zijn vanavond. Dan zou ik

willen voorstellen om agendapunt 12 en 13 even om te draaien zodat we eerst de tramlijn 1 en de Vlietlijn bespreken, zodat de insprekers van vanavond niet nog heel lang hoeven te wachten. Is dat akkoord wat u betreft? Ja.

13. RA 25 018 Tramlijn 1 en Vlietlijn incl. bijlage RA 25 015 nieuw voorstel ontsluiting Binckhorst

De voorzitter: Dan beginnen we nu met agendapunt 13. Wie mag ik daarvoor het woord geven? Ik begin bij de heer Van Loof.

De heer Van Loof: Dank voorzitter. Voorzitter, ik wil voordat ik begin wel erop wijzen dat dit geagendeerd is door bepaalde partijen en volgens mij begin je meestal met de partijen die geagendeerd hebben.

De voorzitter: U heeft helemaal gelijk. Dan beginnen wij keurig netjes bij de Partij van de Arbeid. De heer Van der Veer.

De heer Van der Veer: Dank u wel, voorzitter. Ik zat er al helemaal klaar voor. Voorzitter, de PvdA Rijswijk heeft dit onderwerp geagendeerd omdat wij vinden dat onze inwoners recht hebben op een eerlijk, duurzaam en leefbaar openbaar vervoersnetwerk. Met onze waarden eerlijk, groen en wonen als kompas, nemen wij deze verantwoordelijkheid in dit dossier. Wij doen dat vandaag zoals we dat ook deden in 2022, toen wij pleitten, samen met GroenLinks, voor een fundamentele verbetering van de Geestbrugweg. We noemden de weg toen al verkeersonveilig en ongezond, met veel doorgaand verkeer en te weinig ruimte voor voetganger, fietser en bewoner. Onze inzet was helder. Als die tram er zou komen, dan alleen met prioriteit voor actieve mobiliteit en een veilige, groene en leefbare straat. Dankzij ons amendement is dat uitgangspunt toen raadsbreed omarmd. Vandaag staan we hier opnieuw met datzelfde principe, maar nu met zorgen, want de huidige uitwerking van de plannen, zoals ook kritisch geanalyseerd door de heer Bartels en de andere insprekers van vanavond, overigens hartelijk dank daarvoor, laat zien dat de werkelijkheid dreigt af te wijken van de aangenomen visie. Eerlijk, omdat de omlegging van tramlijn 1 leidt tot verlies van bereikbaarheid voor bestaande reizigers, langere reistijden en een verslechtering van het comfort. De vervoerswaardestudie bevestigt dit. Als we kiezen voor nieuw, mag dat niet ten koste gaan van mensen die nu afhankelijk zijn van goed ov. Groen, omdat de huidige ontwerp van de Geestbrugweg leidt tot het verdwijnen van bomen, versmalde fietspaden, smalle trottoirs en verkeersonveilige situaties. In plaats van een groene as, dreigt een betonnen compromis. Dat is niet de groene Geestbrugweg die wij voor ogen hadden. Wonen, voorzitter, als een van de laatste punten, omdat de plannen de leefbaarheid van bestaande wijken aantasten. In plaats van de bewoners profiteren van nieuwe investeringen, betalen zij uiteindelijk de prijs. En dat terwijl alternatieven bestaan, zoals de optie via de Rotterdamsebaan, die zorgvuldig moet worden onderzocht. De bestuursovereenkomst biedt daar dan ook ruimte voor. Voorzitter, wij danken onder andere de heer Bartels en de overige insprekers voor hun grote betrokkenheid en de grondige analyse. Zijn bijdrage laat zien dat er in Rijswijk zorgen leven en dat er alternatieven zijn en die zorgen worden momenteel door steeds meer bewoners naar voren gebracht. Ons verzoek aan het college is dan ook gebruik de ruimte in de bestuursovereenkomst om serieus werk te maken van de heroverweging. Blijf in gesprek met Den Haag en met Leidschendam-Voorburg, maar blijf bovenal staan voor ons Rijswijkse uitgangspunten. We willen geen tram ondanks Rijswijk, maar een tram voor Rijswijk, een keuze die eerlijk is voor reizigers, groen is voor de straat en goed is voor de mensen die er wonen. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Van der Veer. Dan kijk ik even naar de fractie van Wij. Rijswijk. Heeft u behoefte? De heer Van Dam.

De heer Van Dam: We hebben dit uitvoerig behandeld in de raad, de Geestbrugweg, de tram, de overige wegen die hieromheen zitten, en ik hoef niet te herhalen, want dat hebben de insprekers al gedaan, dat heeft de heer Van der Veer net ook nog een keer bevestigd, dat op het moment dat we een Binckhorst straks hebben met meer dan 50.000 inwoners, dat die ergens naartoe moeten en dat die Geestbrugweg echt een bottleneck wordt voor het verkeer in Rijswijk en dat we daar gewoon een hele grote uitdaging hebben als Rijswijk zijnde. Om dan het specifiek over die tram te hebben, op het moment dat wij al te dealen hebben met zoveel verkeer over die Geestbrugweg en we leggen ook nog een tram in het midden van die Geestbrugweg, dan is die ruimte gewoon nihil. En dan kan je schuiven en meten wat je wil, maar ruimtegebrek is er en dat levert ons de discussie van vorige, ik weet niet hoe lang dit al geleden is, maar van vorige keer in de raad op met de vraag welke Rijswijkse oplossingen zijn er nu. De vorige keer is er veel besproken, een knip, eenrichtingsverkeer, wegen afsluiten, dus een scala aan voorstellen is er gekomen, maar ik ben benieuwd wat nou de voortgang is op die voorstellen. Wat is nou het Rijswijkse antwoord op die berg auto's die onze kant op komt en op de tram en het weinig ruimte op de weg? Hoe staat het daarmee? En eigenlijk een vervolgvraag, wanneer komt dit weer een keer in de raad met een concreet plan of voorstel?

De voorzitter: Dank u wel. De heer Van Enk.

De heer Van Enk: Voorzitter, het is toch goed om even te memoreren dat dit hele project in de vorige collegeperiode een enorm verkeerde start heeft gemaakt, valse start. Ik denk dat de subsidie honorering aan de gemeente Den Haag, ik weet niet eens of dat via de MRDH is gegaan, maar om een railverbinding aan te leggen, daar is Den Haag ons voor geweest en ik denk ook dat het bedrag dat daarmee gemoeid was in hoge mate de zwaarte en ook daarmee het tracé heeft bepaald, waar de voorbereidingen al waren begonnen zonder dat Rijswijk daarin betrokken was en de bewoners daarover geïnformeerd werden zonder dat we dat wisten. Dat is daarna wel gepoogd recht te trekken en er is ook ijveren, door het vorige college zijn er alternatieven opgeworpen, dat die toch ook moesten worden onderzocht, maar die bleken, zoals langs de Broekslootkade, toch wat minder realistisch. Wat ik nou belangrijk vind aan de brief van de heer Bartels en ook aan de insprekers, breder is dat los van de belangen die we hebben als omwonende of Rijswijk specifiek, het gewoon ontzettend belangrijk is om alternatieven, reële alternatieven, boven tafel te houden. Daarom zou ik van de wethouder willen horen of ze daarin, ook in deze fase, haar best voor wil doen, zeker als ik hoor wat de financiële plannen zijn van het Rijk met budgetten voor de MRDH en de tekorten die zo'n zware lijnvoering, de HOV-normen wat dat financieel gaat betekenen? Is dat allemaal nog actueel, gelet op de huidige rijksfinanciën? Laten we daar zelf ook realistisch in zijn. En als je dan dat gaat afpellen en je zegt nou HOV is misschien wat minder realistisch, komt dat '...' veel beter uit als het gaat om hoogstens een normale tramlijn en dan moeten we opnieuw kijken naar de eisen die de raad in een van de laatste raadsvergaderingen in de vorige periode heeft gesteld, toen het ging over de discussie over de Geestbrugweg. Die eisen, die zijn wellicht makkelijker ook stevig vast te houden op het moment dat je over dit soort alternatieven praat en de discussie openbreekt. Dat vind ik de waarde van de inbreng van insprekers en dat is kort gezegd ook mijn vraag aan de wethouder. Ga daarmee toch aan de slag, probeer die onderhandelingen wat ruimer te maken, zodat we als Rijswijk onze eisen en ook financieel voor de MRDH in de toekomst kunnen waarborgen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Beter voor Rijswijk staat als eerste daarna op het rijtje en dan ga ik verder.

De heer Braam: Dank u wel, voorzitter. Allereerst dank in de richting van de insprekers als het gaat om het meedenken over ook gezonde alternatieven voor de voorstellen die daar tot nu toe ook al op zijn neergelegd vanuit de diverse gemeentes. Ik heb met name in de richting van eigenlijk de collegeleden de vraag van hoe vooral de gesprekken lopen met de toch veelal nieuwe wethouders die de afgelopen jaren in de gemeente Den Haag actief zijn, ook onder andere de heer Kapteijns, voor zover ik weet is dat de wethouder mobiliteit in Den Haag, of die ook openstaan voor het meebewegen en meedenken van de

initiatieven die zijn voorgehouden. Want het zijn gezonde voorstellen, zo reëel moeten we vanuit Beter Rijswijk ook zijn en gezonde voorstellen die mogen wat ons betreft getoetst worden. Dus onze vraag nadrukkelijk in de richting van het college, zijn die gesprekken daar en liggen daar serieuze kansen om het te toetsen?

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Kames.

Mevrouw Kames: Dank u wel, voorzitter. Ook dank aan de insprekers en ik sluit me zeker aan bij mijn twee vorige sprekers.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Loof dan.

De heer Loof: Dank voorzitter en dank ook aan de insprekers en het insturen van dit raadsadres. Over dit onderwerp hebben we al veel in deze raad gesproken en heeft deze raad ook een sterk statement gemaakt via een eerder aangenomen amendement en nu gaat het echter om de inbreng van de inwoners die wij hebben ontvangen. Daarbij wil ik meteen ter zake komen en van de wethouder de toezegging horen dat deze variant, zoals uiteengezet in dit raadsadres, actief wordt ingebracht in de gesprekken met Den Haag en de MRDH als succesvol alternatief. Wil de wethouder dit toezeggen? Voorzitter, Den Haag doet wel vaker wat ze willen zonder afstemming met de burens. Dat doen ze op dit dossier, maar zie ook de recente plannen die bekend zijn gemaakt over het Rijswijkseplein waar wij vragen over hebben gesteld. Ze willen niet meedenken met het oplossen van bredere problemen en lijken vooral bezig te zijn met postzegeltjes voor zichzelf oplossen en dit ook wel breed in de media uitmeten. Daar zijn wij een beetje klaar mee, net als het maar moeten oplossen van Haagse problemen terwijl Den Haag Rijswijk aan alle kanten in vooral verkeers- en vervoersproblemen brengt. Wethouder, daarom dus nogmaals de vraag, breng dit verzoek in als variant, niet om alle problemen van Den Haag op te lossen, maar om een keertje te zorgen dat Rijswijk niet al die problemen in de schoot geworpen krijgt. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Is er nog bij anderen behoefte om hierover het woord te voeren? Mevrouw Van der Weij.

Mevrouw Van der Weij: Dank u wel, voorzitter. Ik merk dat we ver weg zitten, maar we gaan onze hand wat hoger opsteken. D66 Rijswijk sluit zich als eerste aan natuurlijk bij alle dank voor de inbreng van de insprekers. Die zitten nu in mijn rug, maar bij deze. We realiseren ons heel erg dat het ingewikkeld blijft ontsluiting van de Binckhorst te realiseren en zeker met een Geestbrugweg als onderdeel daarvan. De heer Bartels schetst een alternatief, maar wethouder, zijn er alternatieven die realistisch zijn, ook gegeven de vraag die het CDA net stelde? En dan een meer een verduidelijkende vraag. Er werd gesproken door de insprekers en in de brief over tramlijnen 1 en 15, of 1 of 15, maar gaat het over het spoorvak en mogelijke routes of over de specifieke tramlijnen? Het is mij verteld dat daar verschil in zit, dus ik hoor graag wat duiding daarop. En hoe zit het eigenlijk met al het autoverkeer, alle kwetsbare verkeersdeelnemers in dit gebied? We hebben het al een paar keer hoor natuurlijk, het is een weg waar het in ieder geval levensgevaarlijk is om met kleine kinderen te fietsen, kan ik zelf bevestigen. We sluiten ons ook aan bij de vraag van de BVR, hoe loopt de samenwerking met buurgemeentes? En de BVR onderstreepte daarbij Den Haag, ik wilde het graag iets breder vragen. En als laatste, is de wethouder het met ons eens dat dit tracé voor tram alleen mogelijk is met een serieuze aanpak en additioneel geld van het gehele gebied, met extra aandacht voor kruispunten, misschien zelfs ondergronds? Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Is er verder nog behoefte? De heer El Majjaoui.

De heer El Majjaoui: Dank voorzitter. Ik wil eigenlijk reageren op het mooie betoog van de VVD. Om het woordje te herhalen, hij is eigenlijk klaar met de handelwijze van Den Haag. Maar de vraag die gesteld wordt, VVD is een landelijke partij en die is daar goed vertegenwoordigd in het college, dan wel in de

oppositie. Waarom kunt u daar geen gebruik van maken, om toch te kijken naar mogelijkheden om die verbinding aan te gaan, om gezamenlijk tot een oplossing te komen op duurzame wijze? Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Wil de heer Loof daar meteen op reageren? Dat vind ik wel even terecht.

De heer Loof: Dank voorzitter, dank ook voor de vraag. Ik ben blij dat de heer El Majjaoui het belang erkent van een partij die op meerdere plekken raadsleden heeft met dezelfde visie, gedachtegang, ideologie daarachter. Dat is nog wel eens, bij partijen die dat niet hebben wil dat nog wel eens missen. Dus ik ben blij dat de heer El Majjaoui dat zegt en hij mag heel graag natuurlijk ook lid worden van diezelfde partij, maar nu zijn vraag. Ik ga natuurlijk niet over het mandaat dat andere raadsleden hebben in andere gemeenteraden. Ik kan u natuurlijk wel zeggen dat ik natuurlijk contact heb, overigens breed, niet alleen bij raadsleden die toevallig lid zijn van dezelfde partij als ik, over dit onderwerp, maar het blijkt ook dat ook in de gemeenteraad van Den Haag die bepaalde tunnelvisie toch wel bestaat van we moeten postzegeltjes oplossen, maar wat in de regio gebeurt dat zien we dan wel. Daarna valt er weer een college daar en dan zijn ze weer met zichzelf bezig. Dus ik neem hem ter harte. Ik doe het ook, maar ik kan helaas ook niet alles in mijn eentje doen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik het woord aan het college.

Mevrouw van de Waart: Dank je wel, voorzitter. Om te beginnen, ook ik bedank de sprekers en niet alleen voor vanavond, want u zit al een tijdje te wachten op dit gespreksonderwerp, maar juist omdat ik weet dat u al heel veel avonden hieraan gespendeerd heeft en nauw betrokken bent bij het participatietraject in de werkgroep rondom de Vlietlijn. Dus uw brieven nemen wij zeer serieus, dat ziet u ook in de raad, maar ook ik als wethouder. Ik moet via de voorzitter, maar dan kijk ik zo en dan kijk ik daarna die kant op. Via de voorzitter. Ik wou dat toch heel even gezegd hebben. Ik ga me ook even open en kwetsbaar opstellen. Ik vind het best lastig om het nu met uw raad te bespreken, voorzitter. Ik denk namelijk dat u al heel lang geen aanvullende informatie heeft gehad vanuit het gezamenlijke projectteam, waar ik ook mijn informatie van krijg en waar de werkgroep ook de informatie hiermee krijgt. Dus ik ga proberen wel de vragen te beantwoorden, maar om te beginnen wou ik zeggen er staat voor u een raadspresentatie gepland op 22 mei. Ik zou u vooral zeggen kom vooral, neem al uw andere raadsvrienden mee, zou ik zeggen. Het is samen met Leidschendam-Voorburg en dat zegt ook gelijk iets over hoe is de samenwerking in de regio. Nou, met Leidschendam-Voorburg in ieder geval heel intens. Ondanks dat er eigenlijk heel weinig formele bestuurlijke overleggen zijn over de Vlietlijn, weten we elkaar daar in ieder geval goed op te vinden. Hoewel de inpassing in het gebied in Leidschendam-Voorburg heel anders is als in Rijswijk, merk ik wel dat dezelfde bewonersvragen er leven, dat dezelfde vragen vanuit de raad ook zijn gekomen aan het begin bij traject en eigenlijk hebben we daarop nog geen antwoorden. Dat maakt het voor mij ook wel een beetje ongemakkelijk, want ook ik heb nog niet overal antwoord op de vragen die eerder door u raad zijn gesteld rondom de inpassing. Wat in ieder geval 22 mei wel komt zijn eerst de onderzoeken over de verkeersstudies, die kunt u trouwens ook online vinden, maar zelfs dat is nog niet compleet, maar we willen wel graag dat met u delen, want het is best veel en ook technische informatie, dus dan kunnen we het in ieder geval allemaal tot ons nemen. En dan wou ik ook gelijk zeggen, het is een ingewikkeld traject, er zijn ook behoorlijk wat besluiten genomen. Er is een BOC samengesteld, daar hoor ik mij aan te houden. Dat is wat we met elkaar hebben afgestemd in bestuurlijk overleg en daarin staat dat er een voorkeursalternatief is geselecteerd, dat is een Ro-term voor deze gaan we uitzoeken. We zitten in een onderzoeksfase, daar zitten we dus ook nu en volgens mijn informatie heb ik nu geen positie, dus ik kan die toezegging ook niet doen om op dit moment een ander voorkeursalternatief te laten uitzoeken. Vind ik dat gelukkig? Dat vind ik niet gelukkig. Ik hoor wel, want ik heb toevallig vanochtend met-

Ik zie de heer Loof, maar kunnen we misschien even eerst- Ja, dank u wel.

Mevrouw van de Waart: Dit is de informatie die ik heb, laat ik het zo zeggen. Ik heb daar ook contact over met Delft. Ik heb toevallig vanochtend bij de wethouder uit Delft gezeten, die had ook aangegeven dat u daar ook met zijn allen langs bent geweest. Er zitten ook verschillende beslissingen zeg maar in dit proces. Eén beslissing gaat over de lijnvoering en, zoals net al gevraagd werd door D66, dat is inderdaad iets anders over waar komt het spoor. Er ligt natuurlijk al een spoor, maar dan moet er een ander spoor en dat moet er allemaal anders uitzien. En de lijnvoering en Delft is eigenlijk helemaal niet betrokken in het project, maar heeft natuurlijk wel een mening over de lijnvoering. Die beslissing over welke lijnvoering, dat gebeurt bij de MRDH. Dat is natuurlijk wel onderdeel van het project, maar lijnvoeringen, of het nou bus of tram zijn, dat is eigenlijk altijd een besluit van het MRDH. Op dit moment wordt er wel gewerkt met die tramlijn 1 variant, maar dat is formeel dus nog niet besloten. Dat is wel een plek waar wij dus nog invloed kunnen uitoefenen en wat ik in ieder geval wel kan toezeggen, als de wethouder van Delft dat opnieuw gaat agenderen bij de BCVA, ben ik de eerste om bij haar aan te sluiten om daar nog eens goed naar te kijken. Maar dat is dus één onderdeel van het traject. Een ander onderdeel, probeer het toch even op te knippen, en daar gaat 22 mei over, gaat over de verkeersmaatregelen. Want een aantal van u zei ook van, u zei het in de zin van ze maken maar plannen en dat heeft allerlei consequenties, dat is ook eerder met u besproken, maar een van de consequenties is dat als mensen niet met het ov komen, gaan ze met de auto, sowieso neemt het aantal auto verkeersbewegingen toe, en dat zult u 22 mei ook zien. Dat is echt te veel, dat moeten we niet willen. Dus even los van de discussie gaat deze tram het worden of niet, of komt er toch nog een andere optie uiteindelijk naar boven, denk ik dat het goed is om het met elkaar over die auto te hebben en wat voor mogelijkheden daarin zijn, omdat we, ook als het heel lang duurt, gaandeweg steeds meer autoverkeer hebben. Dat is wel echt iets wat denk ik belangrijk is voor Rijswijk en ook voor Voorburg.

De voorzitter: De heer Loof wil toch even interromperen.

De heer Loof: Kort hierop, voorzitter, dank. Maar hoe beoordeelt u dan- Volgens mij zei de inspreker het ook en ik vind dat zelf ook best realistisch, dat als datgeen wat nu wordt onderzocht ook realiteit wordt, is mijn inschatting dat men juist de auto dan neemt, omdat je langs een route wordt geleid waar je helemaal niet hoeft te zijn en de plekken waar je naartoe wil zijn kan je niet meer naartoe. Dan pak je maar de auto, zeker als je vanuit Delft of dergelijk komt. Hoe beoordeelt u dat dan?

Mevrouw Van de Waart: Dat kan ik nu niet helemaal uitleggen. Ik denk echt dat we- Laten we 22 mei eerst met elkaar even die verkeersonderzoeken bekijken en laten we dan kijken wat daar- Want daar zijn allerlei varianten in mogelijk en bijvoorbeeld er is ook een mooie communicatie geweest over het Rijswijkseplein en de ambities daarom. Het heeft natuurlijk allemaal invloed op de bewegingen van het autoverkeer. Daarom vind ik het best ingewikkeld om het hier met u vanavond over te hebben. Ik heb u ook geen informatie gestuurd op basis waarvan we dan een goede discussie kunnen bespreken. Ik ga toch heel even proberen naar de- Dus we hebben eigenlijk dat gesprek over de automobilititeit. We hebben gesprek over die lijnvoering en dan is het daadwerkelijk nog het onderzoek van past het eigenlijk allemaal wel zo'n tram en dat loopt nog. En ik weet dat in ieder geval in onze gemeente, maar ook in Leidschendam-Voorburg, daar enorme zorgen zijn bij bewoners, maar om heel eerlijk te zijn, ik weet eigenlijk nog helemaal niet zo zeker of het in Den Haag allemaal wel past technisch gesproken. Dus dat is ook nog en dan heb ik het niet over de Binckhorst, over zeg maar onder het station. Dus dat is allemaal nog technisch uitzoekwerk. Dat was even een introductie, ook omdat ik mijn eigen ongemak voor deze bespreking met u wil delen en zeker niet u een soort van het beeld wil geven dat ik het niet met u wil bespreken. Maar misschien kunnen we kijken, na 22 mei, wat een goed moment is, als u meer informatie heeft, om daar wat dieper op in te gaan.

De voorzitter: Mag ik u als voorzitter een vraag stellen?

Mevrouw Van de Waart: Ja.

De voorzitter: 22 mei, zijn de bewoners daar ook welkom? Of is dat een-

Mevrouw Van de Waart: Het is een raadspresentatie zoals u gewend bent, maar dan met de collega's van Leidschendam-Voorburg. Dus ik ga nu wel proberen de vragen die vanuit de bewonersbrief komen wel zo veel mogelijk te beantwoorden. Sowieso ga ik natuurlijk proberen uw vragen zo veel mogelijk te beantwoorden, maar ik kan me ook voorstellen dat het soms wat lastig te volgen is als je die informatie nog niet hebt.

De voorzitter: Voordat u daarmee- Sorry. Ik geef toch even de gelegenheid. De heer Braam.

De heer Braam: Ik vond het een bijzonder goede vraag die de voorzitter stelt, maar u geeft er geen antwoord op. Mogen er inwoners bij aanwezig zijn? Als het aan mij als raadslid ligt wel, maar het is een raadspresentatie.

De voorzitter: Ik stel voor dat we hem even naar het presidium of naar de fractievoorzitters toe brengen om daar iets van te vinden. Is dat goed wat u betreft?

De heer Braam: Nou ja, het lijkt mij niet zo ingewikkeld om hier als raadscommissie zoals we hier zitten daar wat van te vinden.

De voorzitter: Wij kunnen dat advies eventueel meegeven. De heer Van 't Eind.

De heer Van 't Eind: Daar een antwoord op, volgens mij het presidium gaat over die presentaties. Dus wij als presidium, maar we doen het wel samen met de raad van Voorburg. Dus als we dat besluit nemen, want dan wordt het een ander soort presentatie, ik weet ook niet precies hoe die presentatie eruitziet, of we dat dan willen. Dat kunnen we natuurlijk niet ook alleen als raad van Rijswijk doen, want we doen het ook samen met de raad van Leidschendam-Voorburg. Maar in algemene zin ligt het besluit of je het wel of niet openbaar zou doen natuurlijk bij het presidium, want wij organiseren zelf feitelijk die presentaties.

De voorzitter: De heer Van Enk.

De heer Van Enk: Ik wil daar graag op aanvullen, voorzitter, dat het inderdaad raadzaam is om naar het presidium die vraag voor te leggen, afhankelijk van de inhoud, maar ik heb net ook het woord onderhandeling gebruikt. Het is soms niet handig om alles in het openbaar te reflecteren bij zo'n presentatie.

De voorzitter: Ik vraag gewoon even aan de griffie of ze de vraag gewoon naar het presidium wil brengen, even los van het antwoord erop. Dan wethouder, gaat u verder.

Mevrouw Van de Waart: Dank voorzitter. Het is in ieder geval duidelijk. Ik ga er in ieder geval niet over of dat u dat besluit en ik denk dat u krijgt een presentatie waarvan ik u kan garanderen dat heel veel van die informatie de werkgroep in ieder geval al weet hoor. Dus daar worden denk ik geen dingen gepresenteerd die zij niet al weten. Dus ik laat het aan u, het is niet aan mij. Heel even kijken, want ik ben wel een beetje de draad kwijt na mijn betoog. Ik heb al wat gezegd over die lijnvoering, die studie is eigenlijk gewoon nog helemaal niet goed afgerond, die lijnvoering studie. Er wordt nu wel gerekend met een bepaald schema, maar dat is dus gewoon nog niet afgerond en die beslissing is nog niet genomen. En in die zin hebben we daar dus ook nog niks van gevonden, ook niet bestuurlijk. Wat ik wel zie is in het project, en dat ga ik heel

eerlijk zeggen, dat we heel vaak de voorstellen echt puur vanuit technische en financiële redenen voorgelegd krijgen en vaak weinig vanuit, hoe zal ik het netjes zeggen, politieke sensitiviteit van wat er bij de andere gemeenten gebeurt. Heb ik dit netjes genoeg gezegd, voorzitter? Dank u wel. Er zijn in uw vragen een aantal alternatieven voorgesteld. De insprekers hebben een aantal alternatieven genoemd, maar ook de Rotterdamsebaan is als alternatief genoemd. Die zijn wel allemaal eerder onderzocht dus in fase één. Die zijn allemaal afgefallen. Ik heb niet de informatie om dat allemaal precies op te sommen waarom dat is, maar mocht u die informatie nog een keer willen, dan kunnen we dat wel verzorgen. Want ik kan me ook voorstellen dat het even geleden is, ondanks dat u het daar toen uitgebreid over gehad heeft. Even kijken hoor. U vroeg om de stand van zaken met betrekking tot de onderzoeken en wanneer krijgen we nou wat informatie. Ik heb natuurlijk al gezegd over 22 mei. De verwachting is nu dat er na de zomer de planMER ter visie wordt gelegd. Ik heb daar overigens straks nog even een kleine aanvullende mededeling voor, help mij even onthouden, na de tweede termijn. Onderdeel van de planMER zijn natuurlijk al die geluidsonderzoeken en dat wordt wel op al de vragen, heel veel van de vragen die u heeft gesteld, jullie moties en amendementen, worden daarin meegenomen. Dus als het gaat over leefbaarheid, over geluid, over inpassing, dat zie je terug. Dus dat is denk ik een belangrijk moment voor u om ook de informatie te krijgen, maar dat is dus nog niet. Als het gaat over de verkeersmaatregelen, verwachten we dat u daar wel nu al informatie over krijgt, dus 22 mei het eerste deel. Dan verwacht ik later, en dan ga ik heel technisch worden, dat is dan een dynamisch onderzoek, krijgt u nog een keer informatie over en ik verwacht dat het vierde kwartaal van 2025 verwacht van u- Dat is wel een spannend moment, moet ik eerlijk zeggen, het eind van het jaar, maar in ieder geval dat is de planning van de organisatie, dat er dan in ieder geval informatie is om besluitvorming te hebben over de automaatregelen, dus de verkeersmaatregelen. Dan is in ieder geval die informatie beschikbaar. U heeft gevraagd over de relaties met de burens en over voor kansen daarin. Daar zijn best wat meerdere vragen over gesteld. Eerst even, want er werden namen genoemd van wethouders en dat klopte niet helemaal, want in Den Haag gaat het over wethouder Van Assen die hier verantwoordelijk voor is en niet de heer Kapteijns, want die is verantwoordelijk voor de Binckhorst en die doet ook het Vlietlijn project. Dus dat is altijd goed, om te weten wie de persoon is. En het is wel zo dat wij regelmatig contact over dat project hebben. Ik heb, en volgens mij is dat geen geheim want dat heb ik u al eerder verteld, ook zowel naar de gemeente Den Haag als naar de projectorganisatie mijn zorgen geuit over het tempo van de informatie die wij verkrijgen, de onderzoeken, de manier waarop de participatie wordt gedaan en vooral ook de manier waarop er gecommuniceerd wordt, namelijk alsof het al een vaststaand feit is en dat alles al in kannen en in kruik is, terwijl er nog onderzoeken lopen. Dus er is wel goed contact, maar ook af en toe pittig contact, laat ik mezelf zo verwoorden. We trekken daarin het meeste op toch met de buurgemeente Leidschendam-Voorburg. Ik zei al heel even we hebben er wel contact over met de gemeente Delft, maar die zit in een iets lastigere positie, want die zit formeel niet in het traject en verder is het zo dat projecten, als daar iets voorligt, besproken wordt, binnen de MRDH. Dus dat is even de context. Maar dan moet ik heel eerlijk zeggen, als je dan al met 21 wethouders aan tafel zit, is dat meestal niet het moment om zaken te doen. U vroeg geef ik dan ook wel eens het signaal naar Den Haag van denk ook eens aan de burens. Mag ik het zo samenvatten, voorzitter? Ja, dat signaal geven we wel degelijk. Er is ook een zowel gesprek met de heer van Assen als met de heer Kapteijns geweest, en dat ging overigens breder dan alleen de Vlietlijn, want ik heb dit signaal ook afgegeven over de Beatrixlaan, dat is u bekend, maar ook over de oude lijn die voor ons heel belangrijk is. Dus in die zin over meerdere mobiliteitsvraagstukken waarbij wij graag aandacht willen voor onze positie als Rijswijk. De VVD vroeg dus om een toezegging. Daar moet ik helaas nee op zeggen. Zijn alternatieven realistisch? Dat is even niet aan mij om te beoordelen. Het momentum is er dus gewoon niet om het in te brengen, laat ik het zo zeggen. Ik vind wel- Dat loopt dus allemaal een beetje zo vlak voor de zomer tot en met de tweede helft van dit jaar krijgen we meer informatie. Ik denk dat het ook aan niet alleen aan mij, maar ook aan u raad is om dat naar waarde te beoordelen. En u vroeg nog over de serieuze aanpak van het gebied. Ja, daar heeft u ook al eerder een brief over gehad. Sterker nog, we hebben de aanpak van de Herenstraat vertraagd. Niet alleen omdat er op dat moment geen geld was, maar ook omdat we verwachten als die doorgaat, je plannen maakt voor het hele kruispunt en dat logischerwijs ook

aanslaat bijvoorbeeld op zo'n Herenstraat en dat je dat gewoon in bredere zin gaat bekijken. En er was één iemand die zei ook terecht, dan weet ik eigenlijk niet meer of het een inspreker was of een van u, nog niet alle parkeerplekken zijn ingetekend. Dat klopt, het plan is ook nog helemaal niet af. Dus uw zorgen over de eerste schetsen, die gaan over de inpassing op de Geestburgkade, neem ik wel heel erg serieus, want ik vind dat we daar zelf ook als Rijswijk voor aan de lat staan. De weg wordt er helaas niet breder op, laat ik het zo zeggen, maar we kunnen wel kijken naar wat kan daar wel. En als het gaat over parkeerplekken, is er door u gezegd er mogen geen parkeerplekken verdwijnen. Dus ook daarvan moeten we nog kijken van hoe dat in het gebied wordt opgepakt. Ik kijk nog één keer links met mijn oog naar- Volgens mij heb ik mijn best gedaan, voorzitter, en anders hoor ik het graag.

De voorzitter: Er is dus 22 mei een volgende bijeenkomst over dit onderwerp. Is er desalniettemin behoefte aan een tweede termijn? Ja. Dan gaan we gewoon eerst naar de heer Van der Veer.

De heer Van der Veer: Dank u wel, voorzitter. Wethouder, bedankt voor de uitgebreide beantwoording. Wat mij een beetje triggerde, u zei dat dit soort alternatieven inmiddels eigenlijk al waren bekeken of meegenomen in fase 1. De vraag is of dat zo is en vindt u, op het moment dat de herijking van de scoop mogelijk is, het realistisch dat wij dit soort alternatieven alsnog in gaan brengen of bent u daartoe bereid? Eigenlijk de toezegging die eerder werd gevraagd. Of zegt u dat is dan oordeel raad en in deze besluitvorming?

De voorzitter: Dank u wel. De heer Van Dam.

De heer Van Dam: Dank voor de uitgebreide beantwoording. Ik snap dat we heel erg afhankelijk zijn van Den Haag als het gaat om alle grote onderzoeken, en alle lijnvorming en alle informatie, zeker ook de zaken die wij met moties hebben ingebracht, die dan vervolgens weer in stukken terechtkomen waar wij niet de leiding over hebben. Maar ik vroeg in de eerste termijn niet voor niets van wat doen wij dan nu zelf. Want we hebben inderdaad de Herenstraat uitgesteld. Logisch, want die willen we samentrekken met al die plannen. Alleen, mij bevat soms het gevoel dat we dan maar gaan wachten, terwijl ook een andere insteek zou kunnen zijn dat we in ieder geval al wat op ons eigen bordje ligt en waar we puur zelf voor aan de lat staan alvast zelf kunnen gaan doen. En ik vroeg me af, en misschien wilt u dat meenemen in die sessie van 26 mei, misschien heeft u daar nu al een antwoord op, wat zijn we nu zelf als Rijswijk aan het doen en wat doen we misschien zelf al met Voorburg? Dus daar zou ik graag meer over willen weten.

De voorzitter: De heer Van 't Eind, is het een interruptie of kunt u het meenemen in uw tweede termijn? Dan ga uw gang.

De heer Van 't Eind: Op het laatst zei de heer Van Dam wel iets wat deels een antwoord is op mijn vraag. De heer Van Dam zegt kunnen we niet zelf al van start gaan, maar bent u het met mij eens dat als je een andere gemeente verwijt dat die gewoon maar doet waar die zin in heeft, dat het dan niet helpt als we dat zelf ook gaan doen, zeker richting Leidschendam-Voorburg. Als wij dingen gaan doen op de Geestbrugweg of wij vinden dat er ergens wel of niet een knip moet komen en wij gaan daar alvast actie op ondernemen, dan heeft dat ook effect op Leidschendam-Voorburg. Dus bent u het in ieder geval wel met mij eens dat wij niet hetzelfde gedrag moeten vertonen als dat we andere gemeenten verwijten?

De voorzitter: De heer Van Dam.

De heer Van Dam: Behandelen anderen zoals je zelf behandeld wilt worden is volgens mij een van de uitspraken, dus ja, ik ben het daarmee eens. Van de andere kant denk ik ook dat betekent natuurlijk niet dat we zelf niks kunnen voorbereiden. Betekent niet dat we een beslissing hoeven te nemen of over moeten gaan op uitvoeren, maar natuurlijk is een voorbereiding vanuit onszelf, over wat ligt nou binnen onze mogelijkheden of wat ligt tussen mogelijkheden van Voorburg en Rijswijk samen om te doen, maakt

onze positie natuurlijk ook wel sterker aan tafel. Als we het dan hebben over die instelling, dan zou ik dat graag wat meer willen terug horen in dat Rijswijkse verhaal.

De voorzitter: De heer Van 't Eind.

De heer Van 't Eind: Toch een reactie. Maar bent u het met mij eens dat het amendement wat wij eerder, in de laatste bespreking nog in deze raadsperiode, volgens mij raadsbreed hebben aangenomen, ik weet het eigenlijk niet precies meer, maar in ieder geval dat amendement, waarin we een heel aantal randvoorwaarden hebben geschetst, waaronder wij akkoord zijn gegaan overigens als raad met de uitwerking van het voorkeursscenario, dus wij hebben als raad nu ingestemd met het proces wat nu loopt en met de onderzoeken die de wethouder nu ook schetst die allemaal nog niet afgerond zijn, dus dan is het ook moeilijk conclusies trekken denk ik. Maar bent u het met mij eens dat we dat dus als raad eigenlijk ook al gedaan hebben door die randvoorwaarden, waar ook de heer Van der Veer nog naar verwees met het amendement? Dat hebben we natuurlijk eigenlijk al gedaan. Alleen, we zitten nu te wachten op wat is nou precies de uitwerking van al die onderzoeken?

De voorzitter: Ik denk dat uw vraag duidelijk is. Dank u wel. De heer Van Dam.

De heer Van Dam: We hebben inderdaad dat uitgesproken, maar er zit wel een verschil in tussen een amendement schrijven en het uitspreken van en daadwerkelijk daar acties aan verbinden. En ik heb het gevoel dat we op dit moment als Rijswijk zelf weinig acties uitvoeren. En nogmaals, ik snap dat en ik heb begrip voor dat we moeten wachten op bepaalde onderzoeken, alleen het lijkt me sterk dat we als Rijswijk zelf niks kunnen doen. En misschien wordt er wel wat al gedaan, maar dan hoor ik dat ook graag.

De voorzitter: Helder. Dank u wel. De heer Van Enk.

De heer Van Enk: Voorzitter, ik heb het volledig begrip voor de positie van de wethouder. Ik wil het ook vanavond alleen maar op hoofdlijnen houden, de discussie, zeker als het gaat om het woord momentum. Want ik begrijp ook dat de wethouder daarnaar zoekt of zegt dit is niet het momentum. Ik denk dat de schuivende panelen als we het hebben over de rijksfinanciën, die zoals ik al aangaf volgens mij in hoge mate bij de subsidieverlening, dat heette de grote sprong of zo of daar hebben de provincie en de stad aan getrokken toen dat was verleend, toen was er dus meteen hoge HOV, was de verbinding. Daar zijn wel in tweede instantie varianten over besproken, maar een variant als vanavond is gepresenteerd gaat niet over een HOV en dat gaat ook over een enorme versobering met gebruikmaking van bestaande infrastructuur. Dat is volgens mij het momentum als je zegt de financiën zijn minder aan het worden, ook al zijn het exploitatiegelden die fors omlaaggaan. Dat wordt straks uitgesmeerd over alle overige openbaar vervoer voorzieningen, als deze lijn de eerste 10 jaar verlies gaat draaien. En wat heeft het voor zin om hele dure infrastructuur aan te leggen als dat geld er in de exploitatie niet meer is? Dus dat lijkt mij een hele goede aanleiding en de tweede aanleiding is dat we kennelijk al jaren bezig zijn te zoeken naar hoe we aan die randvoorwaarden, onder meer van Rijswijk, kunnen voldoen, aan de inpassing Geestbrugweg, maar ook in Voorburg, ook in Den Haag. Op een gegeven moment kun je ook constateren je kunt blijven zoeken, maar na zoveel jaren geloof ik daar niet meer in. En dan haak ik ook aan op uw terechte uitspraak, op de terechte uitspraak van de wethouder, dat hoe langer dit duurt, hoe minder succesvol het wordt, want dan hebben de mensen die in de Binckhorst komen wonen allang een auto of die tweede auto aangeschaft, het gebruikelijke fenomeen. Dan zie je dus dat het betere de vijand gaat worden van het goede. En daar zijn we, als ik het zo op me in laat werken, in deze fase langzaamaan in beland. Dat is ook een reden om te zeggen dit is het momentum om pas op de plaats te maken en zeggen heroverwegen. Pas je aan aan de beschikbare gelden van het rijk, want we weten extra geld vragen, dat levert niks op. Dus het oorspronkelijke budget krijg je niet terug. Dan lijkt het me heel wijs, zeker gelet op de onvrede of de ongerustheid, niet alleen van wonen, maar ook van bijna alle fracties in deze raad, als u daardoor gesteund

toch dat momentum pakt, hetzij na hetzij voor de presentatie, dat maakt mij niet uit, maar probeer die hoofdlijn vast te houden en te zeggen wij willen naar andersoortige varianten kijken om te zorgen dat de Rijswijkse voorwaarden, en ook die in Leidschendam-Voorburg, dat daaraan kan worden voldaan. Dat is het beroep wat ik toch ook in tweede termijn om die reden aan de wethouder doe.

De voorzitter: Dank u wel. Dan kijk ik even naar de fractie van BVR of daar nog behoefte is om het woord te voeren?

De heer Braam: Het belangrijkste wat Beter voor Rijswijk vindt is als we straks met elkaar gaan praten de 22ste over alle uitgangspunten, dan vinden we het ieder geval toch belangrijk dat we dat transparant doen, dus ook naar de buitenwereld toe. Maar wat ik ook belangrijk vind is dat we dat dus vooral moeten doen in een open houding en niet, wat nu toch weer bij ons het gevoel bekruipt, met de rug naar Den Haag toe. Want het is een presentatie van twee gemeentes waarbij de gemeente Den Haag ieder geval niet aanwezig is. Dat is natuurlijk bijzonder jammer en verder wil ik uiteraard een oproep doen aan alle partijen, die hier ook ongetwijfeld contacten hebben met leden in het bestuur van Den Haag, ook de recent opgerichte partij DENK. Hij is weggewandeld, zie ik. Hij zal vast zo weer terugkomen, anders kijkt hij maar even terug. Maar GroenLinks, DENK, Partij van de Arbeid, dat soort partijen, het is gewoon belangrijk om in ieder geval ook partijen op te roepen om vooral samen te zoeken naar gewoon een goede oplossing en niet de muren op te trekken en te kijken hoe zetten we een ander voor het blok. Voorzitter, daar wil ik het graag bij laten.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Kames.

Mevrouw Kames: Ik sluit me zeker aan bij deze woorden. Open en transparant, ook voor de mensen en het liefst ook met de gemeentes waar het allemaal voor betreft, want dat is gewoon heel belangrijk.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Loof.

De heer Loof: Dank u, voorzitter. Dank ook aan de wethouder voor de beantwoording. Nog een vraag, in het amendement stond nog een plan van aanpak om de Rotterdamsebaan beter te benutten. Wat is hiervan de status en maakt u zich ook hier nog hard voor? Dan toch klein reflecterend, er zit natuurlijk frustratie, ook bij mijn fractie, en dat is natuurlijk ook het gevolg van het langzame proces, gebrek aan info wat er gewoon nog niet is. En dat bedoel ik niet omdat dat bewust niet wordt gedaan, maar omdat het gewoon superlang duurt en vast ook heel complex is. Ik snap ook dat de wethouder het diplomatiek zegt, maar ons geduld begint wel een keer op te raken. En als we door die ambtelijke molen van Den Haag, en dan wil ik echt nog wel geloven dat Rijswijkse ambtenarij en het college daar iets van meekrijgt in onderling contact, maar als wij als raad wat steeds lijkt op voldongen feiten vorige krijgen via de media, dan ontstaat dit soort frustratie. Daar zit denk ik ook een groot deel van het probleem en ik denk dat dat voor de inwoners niet anders is. Zo'n foto op de Binckhorst, zijn prachtige foto's van de wethouder van Assen, maar steeds laat dat het beeld doen ontstaan alsof het ook komt. En dat beeld is heel logisch dat het ontstaat, omdat hij dat gewoon letterlijk zegt. Hier gaat een trambaan lopen en hier komt een AOV-tram te rijden. Maar het is in ieder fijn dat de wethouder zei dat ze ook die zorg heeft meegenomen en heeft neergelegd. Toch wil ik weer even terug naar die toezegging. Ik zei niet ga het meteen onderzoeken, ik zei neem het mee. Neem het dus ook graag mee, ook naar de tafel, ook naar wat mijnheer Van Enk net zei, daar sluit ik me in die zin ook bij aan. Wat er nu ligt wordt al zo lang onderzocht. We hebben nog niks gezien. Ik wil niet dat wij als Rijswijk straks weer in een hoek worden gedrukt met alle verschillende postzegeltjes weer in Den Haag, waar dan uiteindelijk weer de conclusie van is we hebben het Rijswijkseplein nog gedaan, we hebben dat ook gedaan, die tram moet er nu ook wel komen, want anders zitten we vast, noem maar op. Ik wil dat dat niet gebeurt, dus ik vraag toch weer om die toezegging. Dank voorzitter.

Mevrouw Van de Waart: Dank u wel, voorzitter. Het is natuurlijk handig om het publiek in de rug te hebben soms, want dan hoor je toch iets waar je eigenlijk niks kan horen. Dus ik zou daarom toch willen vragen om de nieuwe alternatieven, zoals van de inbrengers, ter tafel te brengen wanneer het wel kan en opportuun is, in lijn met de vraag van de heer Loof. Ik dacht namelijk dat u net zei dat alle alternatieven al zijn afgewegen, maar dat nieuwe lijkt me natuurlijk nog niet, dus vandaar. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Verder nog behoefte? De heer Van 't Eind.

De heer Van 't Eind: Voorzitter, toch ook nog misschien een aanvulling op wat er vandaag allemaal voorbij is gekomen. Ik denk dat er een aantal goede suggesties richting de wethouder zijn gegaan. Ik denk dat het goed is dat we in deze raad oproepen ook tot een open houding. Ik denk dat het ook wel goed is om naar onszelf te kijken. Als je een open houding wil krijgen van de ander, moeten wij zelf ook die open houding teruggeven denk ik, waarbij het dus belangrijk is dat we onze belangen, en die hebben we natuurlijk gewoon al goed op papier staan of goed aangegeven volgens mij, dat we van daaruit blijven redeneren. En wat ik wat ingewikkeld vind, en dat wil ik graag horen van de voorzitter, wij roepen nu op tot een andere oplossing, terwijl we eigenlijk ja hebben gezegd tegen het uitzoeken van een voorkeursscenario, waarvan de uitkomsten van het uitzoeken van het voorkeursscenario er nog helemaal niet liggen, waarvan wij nog, en ik deel de frustratie wel een beetje dat we daar steeds maar niks over horen, nog weinig informatie over hebben, dus hoe kan ik er nu überhaupt iets van vinden want al die onderzoeken liggen er nog niet. Hetzelfde ongemak merk ik ook bij de wethouder. Dus ik wil wel een beetje waken dat wij nu allemaal conclusies al trekken zonder dat die onderzoeken er allemaal liggen. De heer Van Enk wil mij interromperen zie ik en dat mag. Ik weet niet of dat mag van de voorzitter.

De voorzitter: Ja, dat mag van de voorzitter. Mijnheer Van Enk.

De heer Van Enk: Ik wil tegen de heer Van 't Eind zeggen het gaat niet zozeer om die open houding, het gaat om het feit, het nieuwe feit, dat we met die randvoorwaarden, die we drie, vier jaar geleden hebben vastgesteld, nog steeds geen resultaat hebben en dat baart ons zorgen. En dat is wel degelijk een belang van de randgemeente versus Den Haag, om dat op een forse manier nu aan de orde te stellen. Om de vraag te stellen gaat dit zo wel lukken, want anders gebeurt er precies wat ook de heer Loof aangeeft. Dan wordt over een jaar bekend we hebben alles geprobeerd, maar al die randvoorwaarden lukken niet, maar we moeten het toch doen want we zijn nu zover. Dat is ook het momentum-

De voorzitter: Wat is uw vraag aan mijnheer Van 't Eind?

De heer Van Enk: Dat is ook het momentum wat we nemen bij de plannen die door deze insprekers zijn gemaakt om dat op tafel te brengen. Daarom zouden we eensgezind- Kunt u niet met ons eensgezind dat verzoek aan de wethouder steunen zodat hij dat daar met recht ter tafel kan brengen?

De heer Van 't Eind: Voorzitter, ik denk dat het heel goed is, en dat steun ik of dat steunt mijn fractie denk ik ook gewoon, om de wethouder mee te geven, steeds ook alles in zo'n gesprek en ook lopende zo'n proces op tafel te brengen, op tafel te houden. Want het is niet zo we hebben ja gezegd tegen het uitzoeken van een voorkeursscenario, dat betekent niet dat je dan met oogkleppen op- Dus dat ben ik met u eens. Dat ben ik volstrekt met u eens, maar tegelijkertijd, het voorkeursscenario wat wordt uitgezocht is ook nog niet uitgezocht. Dus ook daarvan zeg ik, ga niet automatisch nee tegen zeggen. En dat merk ik wel, dat dat gedaan wordt vanuit een aantal fracties. Dan denk ik, dat is nog veel te- Zo proef ik het in ieder geval. Dat is nog veel te vroeg. Dus ik vind het onjuist om ja te zeggen tegen het uitwerken van een voorkeursscenario en dan, zonder dat onderzoek op tafel te leggen, te zeggen van geef de wethouder maar een opdracht om op tafel te leggen, maar we willen eigenlijk gewoon een heel ander scenario uitgewerkt hebben. Dat vind ik onjuist. Ik vind het juist dat de wethouder zorgt dat ze goed aangehaakt blijft, dit college ambtelijk en bestuurlijk en ons goed als raad op de hoogte te houden van het proces en steeds,

zonder oogkleppen op, in te brengen daar waar wij zien dit gaat toch de verkeerde kant op, moeten we niet ook daar weer eens naar kijken. Daar kan ik me in volgen, maar nu bij voorbaat een scenario waarvan we geen onderzoek hebben gezien van tafel te vegen, dat vind ik nog veel te vroeg.

De voorzitter: Nog één interruptie dan, de heer Van Enk.

De heer Van Enk: Voorzitter, is de heer Van 't Eind het met me eens dat het opwerpen van een alternatief in deze fase vanwege het feit dat het destijds voorkeurscenario, wat overigens het voorkeurscenario niet van ons was, maar van Den Haag, we hebben er alleen eisen aan gesteld, dat dat niet is het van tafel vegen van dat scenario? Het is alleen een oprechte zorg uitspreken met een constructief alternatief in de hand en zo de discussie openen over de veranderde omstandigheden waar we intussen in zijn beland. En dat is voor het openbaar vervoer en de voorzieningen die we nodig hebben in de Binckhorst misschien wel beter dan als we deze hele rit afmaken en dat zouden we nu moeten onderzoeken. Dat is de eenduidige boodschap zonder nuances die we de wethouder mee moeten geven om te zorgen dat die bezinning nu gaat ontstaan in de regionale tafel.

De voorzitter: Nog even kort, de heer Van 't Eind.

De heer Van 't Eind: Voorzitter, ja, wij hebben ja gezegd tegen een scenario met voorwaarden en om dat uit te werken. Dus daar hebben we wel op een bepaalde manier als raad op dat moment ja tegen gezegd. Kun je niet in één keer zeggen dat we dat niet gedaan hebben. Als u zegt hou ook de alternatieven scherp, dat is wat u eigenlijk zegt, dan deel ik dat en dan steun ik die oproep aan de wethouder, maar ik proef tegelijkertijd ook je veegt dan gelijk dat scenario maar van tafel als dat niet zo is. Dus die oproep steun ik niet.

De voorzitter: Laten we de interpretatie van elkaars woorden dan maar even zo laten. Aan u om van deze spaghetti weer iets te maken waar we mee verder kunnen.

Mevrouw Van de Waart: Voorzitter, het is sowieso geen makkelijk project, dus ik snap ook dit gesprek wel en ik merk ook dat ik bij heel veel van de afwegingen die gedeeld worden dezelfde soort gevoelens heb. Aan de andere kant moet ik zeggen het is een ingewikkeld complex onderzoekstraject. Dat merk je ook, daarom duurt het heel lang voordat, even los van de communicatie eromheen, is ook gewoon de technische onderzoeken duren gewoon lang omdat het complex is. Ja, we zitten in een bestuurlijke context waar we ja tegen hebben gezegd, even los van hoe dat is gegaan of wie daar allemaal wel of niet mee eens was op dit moment. Daar hebben we ja tegen gezegd als gemeente Rijswijk, dat is ook de bestuurlijke realiteit waarin ik zit. Ik hoor ondertussen wel, en ik vond eigenlijk wel dat raadslid Van Enk dat heel concreet maakte in momentum waarop dat logisch is om daar te agenderen om naar alternatieven te kijken, dus die neem ik graag mee. Ik denk dat de zorgen over de financiën namelijk een hele terechte is en dat dat wel eens een mooie aanleiding zou kunnen zijn om daar het gesprek over te openen. Ik ben het aan de andere kant ook met raadslid Van 't Eind eens dat ik wil heel graag ook gewoon de onderzoeken nu zien, want als we nu allerlei dingen erin gaan gooien, dan duurt het alleen nog maar langer voordat we zien waar we in eerste instantie om gevraagd hadden. Alsjeblieft, laten we dat eerst krijgen aan informatie, want anders dan duurt het alleen nog maar langer. U heeft ook gewoon nog de positie om er daarna iets van te vinden op meerdere momenten, op meerdere onderdelen. Dus niet alleen ik, maar vooral u heeft daar nog iets van te vinden, ook in Leidschendam-Voorburg. Het is niet zo dat we er alleen iets van te vinden hebben, want we zitten met zijn allen in dit traject, maar u heeft daar zeker nog iets van te vinden. Dus ik neem in ieder geval die suggestie mee van als het momentum daar is, vraag in ieder geval naar het inbrengen van de verschillende alternatieven. Dan zou deze brief die gestuurd is een mooie aanleiding kunnen zijn, maar ik kan me zo voorstellen dat er dan, ik weet niet wat het momentum is, misschien nog een ander ook nog wel in onze achterzak hebben, maar laten we dan ook kijken met de informatie die er

is. U kunt dat zelf natuurlijk ook doen als u na 22 mei misschien wat meer informatie heeft dan u nu heeft. Dan probeer ik nog even wat praktische vragen te beantwoorden. Moet ik even kijken hoor, momentje. Hij loopt vast. De PvdA vroeg of deze alternatieven echt zijn onderzocht. Wat u niet heeft, maar de insprekers wel, is een reactie in ieder geval van het team, van het Vlietlijn team, en daar wordt heel duidelijk aangegeven deze alternatieven zijn onderzocht. Wat ik in ieder geval kan toezeggen, als u dat wil, is dat u dat nog een keer krijgt. Ik ben helaas geen- Ik zit niet zo diep in de projecten dat ik alle alternatieven zelf helemaal uit mijn hoofd weet, precies wat er allemaal is onderzocht, maar dan kunt u uw taak in ieder geval uitvoeren en dat controleren. Dat lijkt me denk ik het meest handige.

De voorzitter: Ja, kan de griffie dit meenemen?

Mevrouw Van de Waart: Ja, dat de onderzochte alternatieven onderzocht worden en ik denk dat we ambtelijk ook nog wel even kunnen aangeven waar dan het alternatief zit waar de brief in zit. Raadslid Van Weij vroeg doen we dan helemaal niks zelf? Dat beeld wil ik heel even corrigeren. U heeft namelijk ook opdracht gegeven in een raadsbesluit van 1 juni om aan tafel te gaan met de projectorganisatie. Dus er zitten ook ambtenaren binnen dat projectteam die meewerken, die zitten natuurlijk vooral om het Rijswijkse belang daarin te behartigen. Daar moet ze heel hard voor werken, kan ik u vertellen. Dus daar wordt wel degelijk inzet op gepleegd. Ook een onderdeel wat wij zelf doen is meekijken naar die verkeersmaatregelen. Dus we brengen ook echt informatie in die onderzoeken, dus daar wordt aan meegewerkt. En een van de dingen, daarom gaf ik net al aan, waar wij natuurlijk uiteraard voor aan de lat staan is het maken van de inpassing van de Geestbrugweg zelf. Dat is ook iets waar geld voor gereserveerd is in dat project, want er is al heel veel over geld gepraat, maar een deel voor het geld is bedoeld voor die inpassing. Dus daar staan wij wel degelijk zelf aan de knoppen en wij zijn natuurlijk zelf ook onderdeel zeker van die besluitvorming. Dat voelt echt wel als iets waar wij, samen met Leidschendam-Voorburg, daar sterk ook aan de knoppen staan, is dat die verkeersmaatregelen. Daar gaat u ook straks zelf over. Dus doen we helemaal niks? We werken dus vooral mee, en dat is ook de opdracht die u heeft gedaan, en formeel zit ik dus ook in de bestuurlijke overleggen. Nou moet ik wel zeggen dat de formele bestuurlijke overleggen niet bijzonder frequent zijn, maar in ieder geval de bestuurlijke contacten wel. Even kijken hoor.

De voorzitter: De heer Van Dam wil nog even interrumperen.

De heer Van Dam: Mijn vraag had een net iets andere insteek. Het was niet van doen wij zelf wel wat, dat was niet de vraag. Mijn opmerking en mijn wens is dat we niet alleen meewerken aan het onderzoek en samenwerken met, maar dat we ook zelf onze eigen positie goed weten te bepalen en daarvoor zelf, zonder alleen maar te denken aan wat Den Haag wil en wat Voorburg wil, zelf onze mogelijkheden tellen en die inzichtelijk maken voor onszelf.

Mevrouw Van de Waart: Maar dat doen we, sorry voorzitter, natuurlijk wel, maar binnen de scope van de onderzoeken en de projecten wat we nu hebben afgesproken. En dat is ook waar u opdracht voor heeft gegeven. Dus het is niet zo dat wij als organisatie zelf alternatieven op dit moment bedenken, want dat is niet de afspraak die er nu bestuurlijk ligt.

De voorzitter: Ik denk dan, sorry, maar dan geef ik even als voorzitter mee, we hebben 22 mei dat overleg. U heeft alle gelegenheid om na 22 mei met een motie te komen vreemd en iets te vinden als raad.

De heer Van Dam: En die snap ik. Het laatste wat ik hierover wil zeggen en dan zal ik ophouden, maar is dat we op een gegeven moment wel bij een moment komen dat we zelf ook iets moeten gaan doen en dat het meewerken en de hele tijd alleen reactief daarop op zijn ergens ook wel een keer stopt. Dus hoe ziet u dat?

De voorzitter: Dat geef ik dan u even als voorzitter mee, het college handelt binnen de kaders die de raad het college heeft meegegeven en u heeft de gelegenheid als raad om die kaders eventueel te wijzigen, als u dat wil, met een motie.

Mevrouw Van de Waart: Dank u, voorzitter. Ik heb ook het idee dat we elkaar gewoon niet helemaal begrijpen als ik heel eerlijk ben, want ik heb niet het gevoel dat wij reactief zijn. Alleen, wij zijn natuurlijk niet de initiatiefnemer van de tram, even voor alle duidelijkheid. Dus we gaan natuurlijk ook niet daar andere plannen voor bedenken. Dit is een project, een MIRT project, vanuit samen. Dus dat wat we doen is wat we hebben afgesproken binnen die bestuurlijke context en ook over de inpassingsvragen die u heeft gesteld. Dus daar bewaken we op en verder is het zo dat we binnen het bredere gebied zien, waar natuurlijk meer gebeurt. Maar we gaan natuurlijk niet een projectorganisatie opzetten om zelf een tram te denken, want dan hadden we dat waarschijnlijk helemaal niet gedaan toch? Ik hoop dat ik u in ieder geval goed begrijp, want ik weet niet of ik reactief het juiste woord vindt op dit moment voor de inzet die we plegen, waarin we juist heel erg de Rijswijkse belangen ook naar voren willen schuiven binnen een regionale context. Want nog even voor de duidelijkheid, de situatie is wel zo dat er straks heel veel mensen wonen, er wonen al steeds meer mensen, en dat de verkeertoename sowieso een gegeven feit is, of dat die tram er nou wel of niet komt en dus ov, in welke vorm dan ook, maar we hebben afgesproken dit onderzoekstraject te doen, wel van belang is. Er is mij een paar keer gevraagd om dingen mee naar de tafel te nemen, dus zowel de alternatieven maar ook de manier van communicatie. Daar heb ik volgens mij al van gezegd dat doe ik eigenlijk continu. Misschien ben ik daar niet heel succesvol in tot nu toe, dat moet ik dan wel redelijk toegeven. Volgens mij heb ik samenvattend alle vragen, want er is heel veel discussie geweest over meenemen, maar ik wil toch even checken.

De voorzitter: Ja, we gaan even checken. Zijn alle vragen meegenomen? De heer Loof.

De heer Loof: Voorzitter, de vraag voor de Rotterdamsebaan die ik in de tweede termijn nog had gesteld.

Mevrouw Van de Waart: Daar is nog geen plan, in ieder geval niet die wij hebben gezien. Wat we wel zien is dat er hard gewerkt wordt aan kleinere plannen, toch wel een beetje '...', om te zorgen dat mensen meer gebruikmaken van de Rotterdamsebaan. Daar zitten wel bestuurlijke afspraken over, dat er een plan komt. Eén voorstel is heeft u ook eerder vragen over gesteld, ging namelijk over dat Rijswijkseplein, dat zit daar eigenlijk aan verbonden. De inpassing van het Rijswijkseplein is namelijk, en dan krijgt u nog antwoord op uw vraag hoor, in ieder geval ook bedoeld om de autobeweging eigenlijk juist niet langs de Haagweg te laten gaan, maar de andere kant op, dus eigenlijk een cirkel in Den Haag richting de Rotterdamsebaan. Daarmee zou er minder autoverkeer richting de Haagweg komen. En in die zin past die ambitie eigenlijk ook wel bij onze ambitie om die Haagweg prettiger te maken. Zo zie je wel dus dat op verschillende projecten de insteek is om die Rotterdamsebaan beter te benutten, maar een echt plan van aanpak daarvan heb ik nog niet gezien. Die had ik inderdaad gemist, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Ik denk dat we een goed gesprek hierover hebben gevoerd. Ik hoop ook dat de insprekers dat weer mee kunnen nemen. Wij praten er dan 22 mei verder over, dus wordt zeker vervolgd. En dan wens ik de insprekers, tenzij ze natuurlijk nog willen blijven hangen, alvast een hele fijne avond.

12. RIB 25 016 Luchtkwaliteit

De voorzitter: Dan sluiten wij agendapunt 13 af en dan gaan we over naar agendapunt 12, dat is de RIB over luchtkwaliteit, op verzoek van D66, GroenLinks, PvdA en CDA. Dan geef ik eerst het woord aan D66. Mevrouw Van der Weij.

Mevrouw Van der Weij: Dank u wel, voorzitter. Dank voor de beantwoording van onze eerdere artikel 44 vragen en de RIB die u met onze raad heeft gedeeld. In het antwoord op onze eerste artikel 44 vraag geeft u aan dat er een aantal acties in uitvoering zijn. U noemt er slechts één, alleen de milieuzone. Gegeven de grootte van het probleem, lijkt me dat er meer is gedaan. Welke andere acties voor het verbeteren van de luchtkwaliteit zijn er door het college genomen? U geeft aan dat u met het vervolg op het actieplan luchtkwaliteit gaat komen in het vierde kwartaal van dit jaar. U geeft ook aan dat u het huidige plan daaraan voorafgaand gaat evalueren. Kunnen wij deze evaluatie direct krijgen zodra deze klaar is? Bij voorkeur dan natuurlijk in het derde kwartaal van dit jaar, zodat we die kunnen meenemen als we het nieuwe plan zien. U geeft aan dat u nieuwe maatregelen wil nemen die binnen uw uitvoeringsbeleid liggen, ook gezien de antwoorden op vragen die we net op iBabs hebben gezien, en dat gaat dan specifiek bijvoorbeeld over de A4 en andere rijkswegen. Maar gaat u ook nog verder daarmee om te kijken wat u met Rijkswaterstaat kan aanspreken, bijvoorbeeld over de maximumsnelheid op de A4 en omliggende gemeentes? Of gaat u in gesprek met de MRDH? Lobbyen en aankarten ligt immers ook in uw uitvoeringsbereik. We maken ons al met al veel zorgen en hopen vurig op een nieuw actieplan met ambitie, namelijk op het halen van de normen zoals in het WHO zijn voorgeschreven. We staan helaas namelijk als tweede gemeente op de kaart qua luchtkwaliteit, en qua slechte luchtkwaliteit. Parijs heeft mooie voorbeelden van 50 procent reductie. Ja, dat is echt een onwijze afname, 50 procent, maar dat is iets wat ik alle Rijswijkse inwoners ook zou toewensen. We zijn benieuwd naar uw ambitie.

De voorzitter: Dank u wel. Dan kijk ik even naar GroenLinks, mevrouw De Bruijn.

Mevrouw De Bruijn: Dank u wel, voorzitter. Dezelfde zorgen die D66 uit, die hebben wij ook, want volgens de cijfers van de GGD Haaglanden ademen Rijswijkers dagelijks schadelijke stoffen in die gelijkstaan aan het meeroken van vijf sigaretten per dag. Hoewel we zien dat het college hard aan de kwaliteit werkt en de schadelijke stoffen licht zijn afgenomen in 2019 tot 2022, blijft de luchtkwaliteit zorgwekkend. En met de strengere EU-normen die vanaf 2030 gaan gelden is de vraag ook, hoe zorgen we ervoor dat we echt flinke stappen maken richting schone lucht? We hebben daarover reeds vragen gesteld, over de RIB, raadsinformatiebrief, dank voor de beantwoording hiervan. Maar omdat GroenLinks het belangrijk vindt dat we ambitieus beleid voeren rondom luchtkwaliteit, heb ik ook een aanvullende vraag. Ondanks dat we op dit moment onder de geldende EU-normen blijven en er volgens de prognose in 2030 op vrijwel alle locaties zal worden voldaan aan de WHO-advieswaarde uit 2005, geldt dit echter nog niet voor de strengere WHO-advieswaarde van 2021 en ook nog niet voor de normen uit de herziene Europese richtlijn voor de luchtkwaliteit, die per 2030 gaan gelden. Er ligt nu een RIB en geen raadsvoorstel voor, maar GroenLinks wil het college graag meegeven dat er ambitieuze doelstellingen nodig zijn op luchtkwaliteit. Gaan we bij de actualisatie van het actieplan luchtkwaliteit en bij de regionale aanpak van de GGD inzetten op ambities, waarbij we niet alleen voldoen aan de wettelijke normen, maar ambitieuze doelen stellen en een gerichte aanpak kiezen die in lijn ligt met de meest recente WHO-advieswaarden uit 2021? Dit is een vraag aan de wethouder, want volgens GroenLinks kunnen we alleen op die manier laten zien dat we de gezondheid van onze inwoners echt vooropstellen. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan kijk ik even naar de heer Stuijtzand.

De heer Stuijtzand: Dank je, voorzitter. Onze fractie sluit zich aan bij de zorgen van de voorgaande fracties en dank aan het college voor de beantwoording van onze schriftelijke vragen over de luchtkwaliteit. De documenten laten zien dat Rijswijk, mede door haar ligging langs de A4, te maken heeft met een relatief hoge concentratie stikstofdioxide. Die concentraties zijn schadelijk voor de gezondheid van onze inwoners en dat baart ons zorgen. Hoewel de gemeente zich inzet via het actieplan luchtkwaliteit en regionale samenwerking, roept de beantwoording bij ons nog een aantal aanvullende vragen op, met name over de positie van de A4 in het beleid. Hierover hebben wij drie vragen, die ik even een stukje inleidt. Het college geeft aan dat rijkswegen zoals de A4 niet zijn meegenomen in het plan van de GGD Haaglanden omdat het

plan zich richt op de gemeentelijke bevoegdheden. Toch is het effect van de A4 op de luchtkwaliteit in Rijswijk evident. Onze vervolgvraag is daarom, is het college bereid om binnen het regionale overleg expliciet aandacht te vragen voor de A4 als een bron van luchtvervuiling in Rijswijk en zo nodig de aanvullende inzet te vragen van het Rijk? Ten tweede, er wordt in de beantwoording verwezen naar de overlegstructuren tussen de gemeente, het Rijk en de provincie over luchtkwaliteit. Dat klinkt hoopvol, maar het blijft onduidelijk wat er precies besproken wordt. Dus onze vervolgvraag naar aanleiding van dit is komt de situatie rond de A4 bij Rijswijk daarin ook concreet aan bod? En zo ja, welke punten zijn daarin besproken of geagendeerd? Ten derde, op de vraag of het Rijk maatregelen overweegt rond de A4 bij Rijswijk antwoordt het college dat dit niet bekend is. Dat roept bij ons de vraag op of wij als gemeente daarin zelf het initiatief kunnen of moeten nemen. Daarom vragen wij, ziet het college aanleiding om eventueel samen met regiogemeenten een verkenning te starten om mogelijke mitigerende maatregelen bij de A4, zoals snelheidsbeperkingen, geluids- of fijnstofschermen of overkappingen te laten plaatsen? Voorzitter, luchtkwaliteit houdt zich niet aan bestuursgrenzen. De gezondheidseffecten van luchtvervuiling zijn voelbaar in Rijswijk, dus vragen wij ook om aandacht voor de bron, ook al als die formeel elders belegd is. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. De fractie van het CDA is niet meer aanwezig, denk ik. Dan ga ik even hier het rijtje af. Gaat uw gang.

De heer Bruin: Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Even voor de duidelijkheid, spreker is niet mevrouw Kames, maar de heer Bruin van Rijswijks Belang.

De heer Bruin: Dank u wel, voorzitter, voor deze toelichting. Schone lucht, mensen, daar zijn we allemaal bij gebaat. Wat wij absoluut niet mogen vergeten is de ligging van ons mooie Rijswijk. We liggen pal langs de A4, we liggen in de oksel van de A13, we liggen aan de ene kant ingebouwd door de A12 en aan de andere zijde hebben we de hoofdweg de N211. Onze toegangswegen Rijswijk in, de Beatrixlaan, de Haagweg, de Plaspoelpolder, stromen dagelijks vol met auto's niet afkomstig uit Rijswijk. Het probleem, wat dus ook benoemd wordt in het stuk, de lokale bronnen, zoals wegverkeer en werktuigen, zijn dus eigenlijk niet afkomstig uit onze gemeente en wij draaien daar wel voor op. We hebben anderzijds, als we iets verder gaan, Pernis, als we nog iets verder de andere kant op gaan, ligt een vliegveld, de Rotterdamse haven. Draaien we door naar de andere kant, komen we bij Schiphol en IJmuiden. Luchtvervuiling komt overal vandaan. Landelijk gezien is dit in Nederland hoog. We zijn klein, dichtbevolkt en kunnen hier niet met deze postzegeltjes, zoals mijn collega eerder al benoemde, geen grote stappen maken. Mijn vraag is dan ook, wanneer gaan we serieus iets doen? Bijvoorbeeld die Beatrixlaan. Dit was mijn eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel. Is er iemand anders die het woord wil voeren? Dat is niet het geval. Dan kijk ik naar de wethouder.

De heer Wit: Dank u wel, voorzitter. Het is altijd lastig om over luchtkwaliteit te praten, want we weten allemaal, al jaren, echt al decennia, dat de luchtkwaliteit in het randstedelijk gebied niet fantastisch is. Hadden we vroeger allerlei invloeden vanuit de Roer, tegenwoordig komt het vanuit Rotterdam, toen ook al trouwens, en komt het vanuit allerlei plekken uit de omgeving, maar het komt ook vanuit onze eigen gemeente. En daar maak ik me zorgen om en met mij, ben ik niet de enige in, het college, de GGD en alle instanties die u hier in dit stuk heeft kunnen teruglezen. Die hebben eigenlijk dezelfde incentive of drive, hoe wil je het noemen, om die luchtkwaliteit beter te maken, want we zien gewoon dat mensen eerder overlijden in de Randstad dan in bijvoorbeeld Groningen, waar een klein stukje is waar de luchtkwaliteit wel voldoet aan de WHO-normen. Het is iets wat we samen moeten gaan doen. Ik begin dus ook even met de laatste vraag van Rijswijks Belang, die zegt er zijn heel veel invloeden van buitenaf en wanneer gaan we

nou serieus wat doen? Nou ik denk dat met het voorstel wat hier ligt we ook serieus iets gaan doen. Kijk, u moet niet vergeten natuurlijk heeft een tunnel, ondertunneling van de Beatrixlaan, heeft lokaal, op een klein stukje, effect op de luchtkwaliteit. Maar je moet ook niet vergeten dat die lucht die in die tunnel zit er ook weer uit moet en die wordt eruit gepompt bij het uiteinde of eventueel bij een ontluchtingspunt en komt die alsnog in de omgeving terecht. Dus waar een tunnel iets kan doen voor doorstroming of voor geluid, is voor luchtkwaliteit dat natuurlijk nog maar beperkt. Er zal altijd een plek zijn waar mensen toch ook in hoge concentraties die lucht uit die tunnel weer naar buiten krijgen. Dus uiteindelijk zit het hem vooral in het pakket van maatregelen dat we hier voorstellen en dat heeft te maken met het terugdringen van emissies. En dat doe je met de voorstellen die hier staan, dus minder uitstoot vanuit het logistieke, vanuit verkeer, minder uitstoot vanuit houtstook, consumentengedrag noemen we dat, minder uitstoot vanuit de bouw, allemaal punten waar we daadwerkelijk iets op kunnen doen. Met het plan wat er ligt en ook met het Schone Lucht Akkoord, wat wij als gemeente ondertekend hebben, beogen we dat en doen we dat dus ook. Dat werd al net even door GroenLinks aangegeven, er is verbetering te zien. Die verbetering is niet fantastisch, maar we zetten wel kleine stapjes vooruit.

De voorzitter: Wethouder, de heer Bruin wil graag interumperen.

De heer Bruin: Mijnheer de wethouder, ik begrijp u echt volkomen, wat u zegt. We gaan proberen de emissie terug te dringen en daarmee de lucht schoner maken. Maar u benoemt enkel een klein onderdeel van de bevuilding. U noemt de emissie als hoofdpunt. Ik geef u een voorbeeld, ik kan met een zwarte auto iedere week naar de wasstraat. Waarom? Omdat ik gewoon saharazand op mijn auto vind. Dus mijn vraag is eigenlijk, we gaan in Rijswijk iets proberen op te lossen wat we bij de grotere industrie maatschappijen moeten halen en niet in beginsel bij de gewone burger.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Wit.

De heer Wit: Dank u wel, voorzitter. Het is een combinatie van beide, mijnheer Bruin. Waar het op neerkomt uiteindelijk is dat als alle gemeenten zeggen we moeten het door de industrie laten doen en we doen niks meer, wij gaan onze actie niet nemen, laten we eerst grote industrie of de grote vervuilers maar aanpakken, dan komen we echt geen stap verder. We hebben hier een gezamenlijke taak in, wij als bestuurders van deze stad en u als raad van deze stad richting onze inwoners. Ik ben er natuurlijk erg van bewust dat wat wij doen op het grote geheel misschien niet meteen 50 procent van de vervuiling weghaalt, zoals bijvoorbeeld, net ook aangegeven door D66, in Parijs wel het geval is, waar je enorme invloed kan uitoefenen op een stad, omdat je daar ook echt over het hele vervuilde gebied gaat. En dat is ook nog maar beperkt, want als je naar de banlieues gaat, dan is de luchtkwaliteit toch ineens weer een stuk minder als wat gemeten wordt in dat soort rapporten. Dus daar zit echt wel een verschil in, maar ik snap uw pleidooi, mijnheer Bruin. Ook wij hebben als GGD Haaglanden, waar ik in het algemeen bestuur van zit, en ook als organisaties die hiermee bezig zijn, altijd de druk richting de landelijke overheid om te zorgen voor emissienormen en dat ook de grootvervuilers aan die emissienormen gaan voldoen. Dat is een uitdaging die wij landelijk voeren, ook politiek landelijk met mijn partij. Dat zult u ongetwijfeld weten, dat wij daar een groot hart voor hebben om die emissie naar beneden te krijgen. Dus dat is echt iets wat wij ook als gemeente proberen regionaal samen met andere gemeenten op te lossen. En ook daar zitten verschillen in, maar ik wil ook even verder met de andere vragen als u het niet vervelend vindt. Ik ga even naar D66. U geeft aan ook al is er veel in uitvoering, we zijn inderdaad al bezig met het uitvoeren van Schone Lucht Akkoord, maar het kan toch niet zijn dat we alleen maar met die milieuzones bezig zijn? Nee, dat klopt. We hebben inderdaad ook die houtstookcampagne opgezet. Die ondersteunen wij om mensen bewust te maken van het feit dat als je hout stookt, doe dat dan op het moment dat er in ieder geval niet mist hangt. Via de stookwijze, er zijn websites in ieder geval voor, waar je kan kijken of dat op dit moment verstandig is om te stoken. Hetzelfde geldt dat we momenteel inkoop- en aanbestedingsbeleid mee bezig zijn. We willen toch ook, mijn ambitie is in ieder geval om daar iets over te zeggen als het gaat om

emissieloos bouwen. We hebben daar ook met bijvoorbeeld Bouwend Nederland gesprekken over, die wij twee keer per jaar zien, en die ook bij ons aangeven vraag daar nou om in aanbestedingen. Uiteindelijk moet het in de aanbestedingen zitten, willen wij er ook iets mee kunnen. Dus dat zijn allemaal stappen die we moeten zetten, maar daar gaat u uiteindelijk als raad over, want u krijgt die stukken straks ter beoordeling. Dus er zijn veel meer stappen die we zetten, maar de milieuzone is wel natuurlijk de meest recente grotere stap die we gezet hebben, de uitbreiding daarvan, wat trouwens ook in Den Haag niet onopgemerkt is gebleven. Dan het actieplan zoals we dat nu gaan herijken straks. Ja, dat gaan we evalueren en die evaluatie zullen we zorgen dat die bij u is voordat we inderdaad het actieplan, de ambitie daarin die we straks gaan formuleren, opnieuw gaan bespreken. De A4, zowel door Partij van de Arbeid als door D66 aangestipt, dat blijft een lastige. Natuurlijk proberen wij Rijkswaterstaat te bewegen om de snelheid naar beneden te brengen. 100 kilometer per uur, ook 's nachts, het liefst nog naar 80, mag van mij ook. Uiteindelijk maakt het namelijk echt bijna geen moer uit hoe snel je ergens bent. Maar ja, als ik dan bij het congres over luchtkwaliteit sta en daar de staatssecretaris hoor zeggen dat die zo blij is dat we op een aantal plekken in Nederland weer 130 mogen rijden, dan zult u begrijpen dat de moed mij ook enigszins in de schoenen zakt. Dus het is lastig om daar echt afspraken over te maken. We doen dat wel, we proberen die druk te leggen. En om dan even verder te gaan op de vraag van de PvdA, als het aankomt op wat kunnen we dan doen om dat op een goede manier te doen? Bent u bereid om daar aandacht voor te vragen? Natuurlijk ben ik bereid om daar aandacht voor te vragen. Kunnen we dat dan zelf agenderen, voorstellen agenderen? Dat is heel lastig. Zoals u weet heeft Rijkswaterstaat onlangs besloten dat de projecten, zoals de verbreding van de A4, maar veel andere infrastructurele grote projecten op de lange baan te schuiven. Dan een overkluizing van de A4, ik denk niet dat het ergens op een agenda staat en voordat ik die ergens ook nog in de langetermijninvestering van Rijkswaterstaat verwerkt heb, ik denk dat we ons beter kunnen richten en onze energie beter kunnen richten op de dingen die we in onze eigen stad goed kunnen doen. Dan vraagt u nog er zijn allerlei overleggen, welke punten worden daar dan geagendeerd? Dat gaat dus inderdaad om hoe ga je om met het asfalt bijvoorbeeld en hoe ga je om met de snelheid? Daar hebben we relatief weinig invloed op en dat blijft ook zo. Dit is een landelijke discussie die gevoerd wordt hierover, die is niet anders hier dan in Amsterdam, of in Utrecht of in Rotterdam. Maar nogmaals, ik denk dat het verstandig is, ook gezien de beperkte capaciteit die wij als gemeente hebben, dat we de focus leggen op de onderwerpen die we daadwerkelijk zelf als gemeente kunnen aanpakken. GroenLinks heeft vragen gesteld nog over 5,0 sigaretten meeroken. Dat is inderdaad de realiteit. Landelijk ligt dat op 4,6. Het is niet zo dat we dan landelijk ineens naar gemiddeld, dus dat we dan ineens naar 1 sigaret meerokers, vallen. De verschillen zijn minimaal, dus in heel Nederland is het gewoon echt wat dat betreft niet fantastisch. Mocht u interesse hebben om in Usquert in Noord-Groningen te gaan wonen op de eilanden, dan heeft u een iets betere lucht. Ik zeg het gekscherend, maar het is natuurlijk heel triest dat dat de realiteit is. Aanvullend, u vraagt mij eigenlijk wat is de ambitie van het college en als het aan mij ligt, dan heb ik een torenhoge ambitie om dingen te doen. Ik doe dat wel binnen het coalitieakkoord, zoals u weet. Ik zal proberen om daar in ieder geval zo veel mogelijk scherp te krijgen, ook richting, zoals we al eerder besproken hebben. Het onderzoek naar zero-emissiezones loopt voor logistiek in de stad. We zullen ook kijken naar hoe gaan we toch houtstook nog beter aan banden kunnen leggen? De vraag is natuurlijk hoe ver wil je daarin gaan? Utrecht heeft een verbod ingesteld, willen een verbod, moet nog wel van kracht worden. Dat is natuurlijk ook iets wat uiteindelijk aan uw raad is om daar een oordeel over te vellen hoe we dat gaan doen. Ik ga graag met u in discussie over, ik denk dat het met u redelijk korte lijn is, maar ook met uw Raad in discussie hoe we dat op een goede manier gaan oppakken. Want uiteindelijk is het de verantwoordelijkheid van ons als college en u als raad samen om te zorgen dat wij in Rijswijk schone lucht bieden aan onze inwoners. Dat is gewoon ontzettend lastig en dat is een realisatie die ik heb en die ik ook met me meedraag elke keer als ik ook hoor dat bijvoorbeeld een vriendje van mijn zoon gewoon astma heeft en de kans is goed aanwezig dat dat te maken heeft met de luchtkwaliteit. Voorzitter, ik denk dat ik alle vragen beantwoord heb, anders hoor ik dat in tweede termijn. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Is er behoefte aan een tweede termijn? Ik geef eerst even het woord aan de heer Stuijtzand, om even dezelfde volgorde van de eerste termijn te volgen.

De heer Stuijtzand: Een beetje een gekkerende vraag, maar ik zat meer te denken van de zes sigaretten die we dan in Rijswijk roken, vijf, hebben we maar een x-aantal sigaretten die we daadwerkelijk kunnen beïnvloeden, als wethouder zijnde dan of als gemeente Rijswijk zijnde.

De voorzitter: Geldt ook voor sigaren hoor ik aan de rechterkant. De heer Bruin.

De heer Bruin: Ik wou toch even een kleine correctie aan uw antwoord vragen. Ik zei namelijk dat we in eerste instantie probeerde in beginsel de burger hier te pakken en te laten betalen voor het uitstoot terug te dringen. U draait hem om. Ik bedoel dus dat we kunnen beter eerste grote jongens wat meer laten doen, en uiteraard weten we dat de burger ook zijn verantwoording moet pakken natuurlijk, maar de grote jongens kunnen best wel wat meer doen. Dat is wat ik bedoelde.

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder, nog behoefte aan een tweede termijn?

De heer Wit: Ja, als laatste toch, u zegt aan de inwoner pakken. Ik voel dat absoluut niet zo. Het zijn maatregelen die breed in Nederland op allerlei plekken getroffen worden en uiteindelijk ook leiden tot, voor al die inwoners die u ook noemt, betere luchtkwaliteit en dus een gezonder leven. Dus ik zie dat niet als pakken. Maar nogmaals, ik ga niet over de grote vervuilers van dit land, daar gaat onze landelijke overheid over en mijn lobby is vanuit mijn fractie, vanuit mijn partij en vanuit ook de gemeenschappelijke regelingen waar ik in zit, waaronder de GGD, om daar wat aan te doen en meer kan ik daar niet aan doen en richt me dus echt op onze eigen stad. Mijnheer Stuijtzand, sorry, via voorzitter, van de Partij van de Arbeid, die heeft inderdaad terecht de opmerking gemaakt dat aan die 5 sigaretten meeroken wij maar zeer beperkt iets kunnen doen. Maar nogmaals, als wij niks doen als gemeenten en alle gemeenten zeggen dat, dan komen we geen stap verder. Dus we moeten echt vooruit.

De voorzitter: Dank u wel.

14. Vragenuur

De voorzitter: Dan sluiten wij hierbij ook dit agendapunt 12 af en dan gaan wij door naar het vragenuur. Dan constateer ik dat alle vragen schriftelijk in ieder geval zijn beantwoord, maar ik moet u natuurlijk even de gelegenheid geven om eventuele vervolgvragen te stellen. Maar dat wordt bij de fractie van Wij heel erg lastig, want die zijn daar niet meer. Dus dan ga ik door naar de vragen van de Partij van de Arbeid over de parkeersituatie op de Lindelaan. Is daar nog behoefte om vervolgvragen te stellen?

De heer Van der Veer: Voorzitter, nee, dank u wel. De beantwoording is duidelijk. Er is gedoogd, weinig ongelukken en we hopen dat het goed blijft gaan. Anders zullen we tegen die tijd vragen om maatregelen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan de volgende vragen zijn ook van u, over de veilige omgeving rondom skatepark Treubstraat. Die zijn ook beantwoord. Heeft u daar nog vervolgvragen?

De heer Van der Veer: Ja, dank voor de beantwoording. Jammer dat de herinrichting iets meer dan twee jaar moet duren. Daar staat bij vraag 3A, de vraag over de bekeuringen, de constatering is dat er honderden de afgelopen jaar zeker zijn moeten geweest. Dus wij zijn erg benieuwd, want die suggestie wordt opgehouden naar de beantwoording van vraag 3A, om die alsnog toegezonden te krijgen.

De voorzitter: Ik kijk even naar het college. Wordt die toegestuurd?

De heer Wit: Zoals in de beantwoording staat, voorzitter, kunnen die toegestuurd worden, indien gewenst wordt, maar ik begrijp dat het gewenst is. De suggestie van honderden, nogmaals, handhaving is ook natuurlijk enigszins beperkt. We kunnen er niet dagelijks bij staan. Maar ik ga het voor u uitzoeken en u krijgt het van mij als antwoord schriftelijk.

De voorzitter: Dank u wel. Dan de laatste vragen zijn gesteld door Rijswijks Belang over de Reigerweg. Heeft u nog aanvullende vragen?

Mevrouw Kames: Dank u wel, voorzitter. Bedankt voor de beantwoording van de vragen, maar is het mogelijk dat de wethouder, voor de luisteraars en kijkers, even het antwoord toelicht over het afsluiten na een bepaalde tijd voor de gemotoriseerde voertuigen?

De voorzitter: Ik geef het woord aan mevrouw Van de Waart.

Mevrouw Van de Waart: Ja, dat klopt. Ik ga proberen zo goed mogelijk te doen. Allereerst, er wordt nog aan gewerkt. Dus er moet ook nog geparticipeerd worden met de omgeving, maar de signalen van de Reigerweg, die overigens grotendeels onder de portefeuille van de burgemeester vallen, maar de oplossing is gezocht in verkeersmaatregelen. De weg kan niet volledig afgesloten worden omdat het een bedrijventerrein is, dus hij wordt overdag gebruikt door de bedrijven, maar de overlast zit vooral in de avonden, buiten de kantoor tijden. Dus er wordt nu gekeken naar afsluiting op die momenten dat de overlast plaatsvindt, omdat de overlast veel vanuit ook gemotoriseerd vervoerders, vanuit auto's, plaatsvindt en het dus niet meer aantrekkelijk is om het zo te gebruiken. Er wordt ook heel vaak, ik zal de naam niet noemen, de fastfoodketen die in de buurt zit wordt gebruikt als een soort van- Daar gaan ze eerst langs en dan gaan ze in die straat staan en dan gaan ze allerlei overlast veroorzaken, maar als je dat natuurlijk op dat moment afsluit, moet je daar veel meer moeite voor doen om daar te komen en dan hoop ik dat ze dat nalaten. We moeten het dus nog wel uitwerken. Het moet ook nog met de omgeving besproken worden en uiteraard gemonitord. Wij denken nu dat dit afdoende is. Zo niet, dan komen we weer terug voor eventueel andere maatregelen.

De voorzitter: Is dat voldoende?

Mevrouw Kames: Dank u wel, ik ben heel blij met de uitleg en ik hoop dat het binnenkort door zou kunnen gaan.

De voorzitter: Dat is hartstikke mooi.

15. Sluiting

De voorzitter: Dan sluiten wij deze avond af en dan wens ik u allemaal welterusten voor zo direct. Bedankt.

De voorzitter,

Forumgriffier,